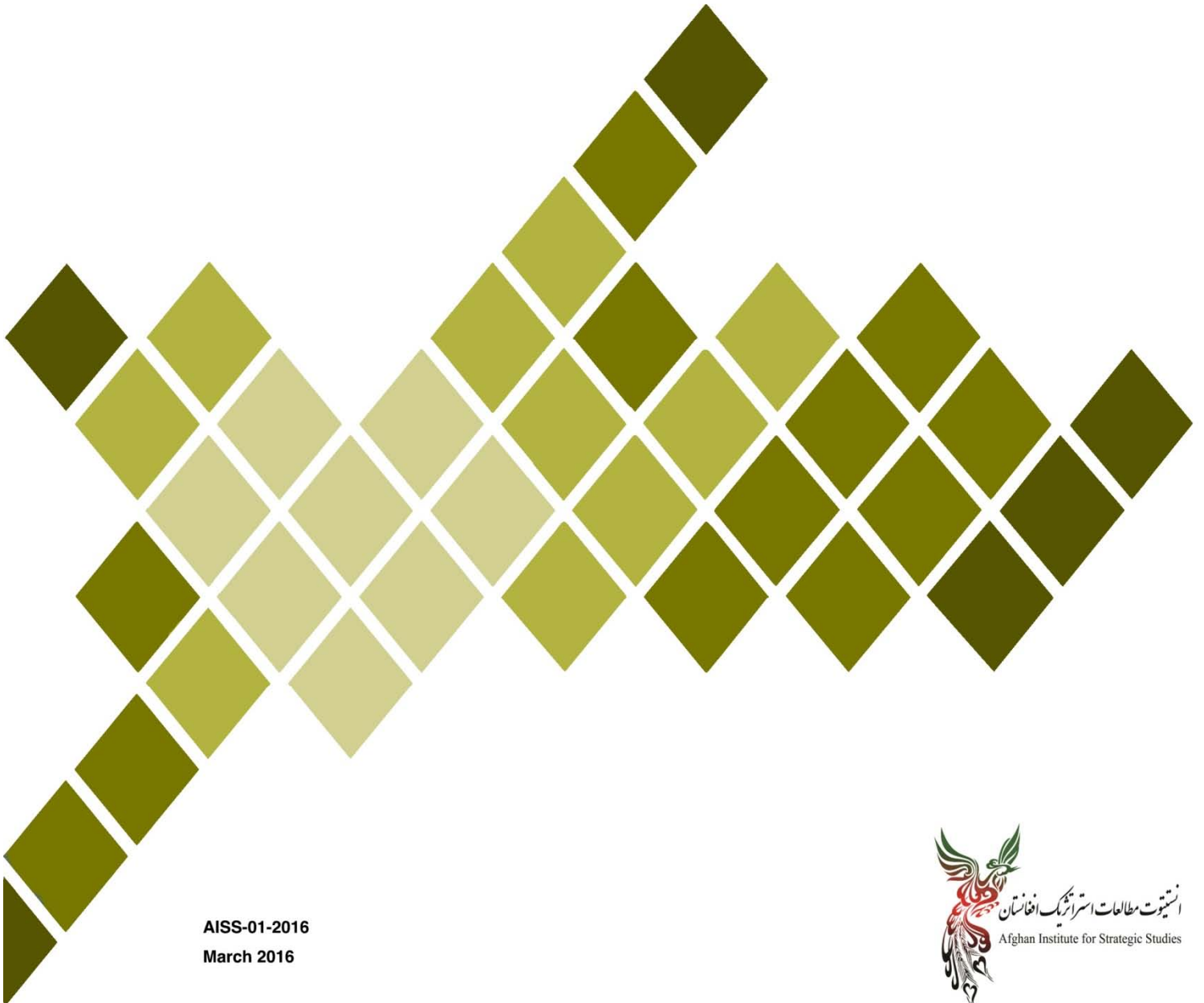

نگرش و برداشت مردم افغانستان از گفتگوهای صلح دولت با طالبان

نتایج نظرسنجی در ۱۵ ولایت افغانستان

کابل - حوت ۱۳۹۴ خورشیدی

AISS-01-2016
March 2016

نگرش و برداشت مردم افغانستان از گفتگوهای صلح دولت با طالبان

نتایج نظرسنجی در 15 ولایت افغانستان

کابل - حوت 1394 خورشیدی

نگرش و برداشت مردم افغانستان از گفتگوهای صلح دولت با طالبان

نویسندگان: حسین علی کریمی و غلامرضا ابراهیمی

حوت 1394 خورشیدی

آدرس: کارته پروان، قلعه 9 برج، کابل، افغانستان

www.aiss.af

فهرست مطالب

1	سپاس‌گزارى
3	معرفى انستيتوت مطالعات استراتژيك افغانستان (AISS)
3	رفع مسؤليت
5	يافته‌هاى كليدى
8	پيشنهادها
11	مقدمه
12	اهداف تحقيق
12	هدف اصلى
12	اهداف فرعى
12	روش تحقيق و نمونه‌گيرى
13	قلمرو مكانى و زمانى نظرسنجى
13	جامعه مورد مطالعه و واحد تحليل
13	محاسبات جمعيتى
15	برآورد حجم نمونه
17	طراحى پرسشنامه
17	تيم پرسشگران و كار ساحوى
18	مراحل نظارتى و كنترل كيفيت جمع‌آورى داده‌ها
19	يافته‌ها و نتايج تحقيق
19	ويژگى‌هاى جمعيتى پاسخگويان
19	جنسيت
19	گروه‌هاى سنى
20	ميزان تحصيلات
20	محل زندگى
21	حالت مدنى
21	قوميت
22	قلمرو مكانى نظرسنجى
22	تفصيل یافته‌هاى نظرسنجى

22.....	احساس امنیت در شهر یا روستای محل زندگی
24.....	پیگیری اخبار گفتگوهای صلح
24.....	دیدگاه‌های مردم نسبت به طالبان
28.....	زنان و گفتگوهای صلح
31.....	دیدگاه پاسخگویان پیرامون حمایت و موفقیت گفتگوهای صلح
32.....	ارزیابی روند و نتایج گفتگوهای صلح
37.....	ارزیابی موانع و راه‌حل‌های برقراری صلح
39.....	ارزیابی نیروهای مؤثر در موفقیت گفتگوهای صلح
39.....	نقش و جایگاه مردم
40.....	اثرگذاری نهادها و گروه‌های مختلف داخلی
40.....	شورای عالی صلح
41.....	مقامات دولت و وحدت نظر در صلح با طالبان
42.....	نقش نهادهای مختلف داخلی در موفقیت گفتگوهای صلح
44.....	اثرگذاری عوامل منطقه‌ای و بین‌المللی در موفقیت مذاکرات صلح
46.....	چرا با طالبان صلح کنیم؟
48.....	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
49.....	ضمایم
49.....	ضمیمه 1: پرسشنامه
55.....	ضمیمه 2: معرفی نویسندگان

فهرست جداول

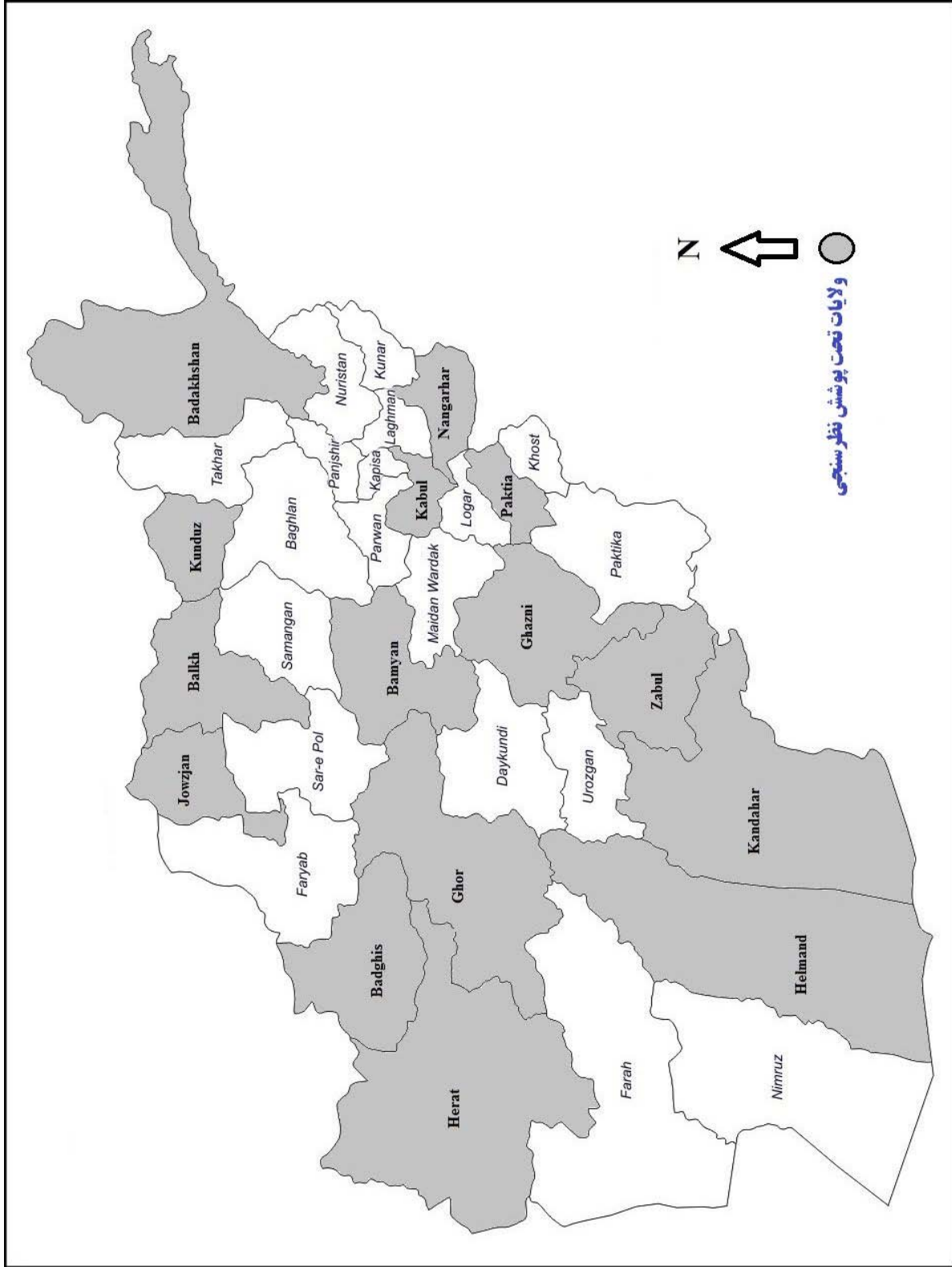
- جدول 1: درصد جمعیت بالای 18 سال به تفکیک ولایات پانزده گانه 14
- جدول 2: برآورد ابتدایی و نهایی حجم نمونه 15
- جدول 3: برآورد نهایی حجم نمونه به تفکیک شهری و روستایی 16
- جدول 4: درصد موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح 33

فهرست شکل ها

- شکل 1: جنسیت پاسخگویان بر حسب درصد 19
- شکل 2: گروه های سنی پاسخگویان بر حسب درصد 19
- شکل 3: میزان تحصیلات پاسخگویان بر حسب درصد 20
- شکل 4: محل سکونت پاسخگویان به تفکیک شهر و روستا 20
- شکل 5: حالت مدنی پاسخگویان بر حسب درصد 21
- شکل 6: قومیت پاسخگویان بر حسب درصد 21
- شکل 7: قلمرو مکانی نظرسنجی 22
- شکل 8: میزان احساس امنیت در محل زندگی 22
- شکل 9: میانگین احساس امنیت در محل زندگی به تفکیک ولایت 23
- شکل 10: میانگین احساس امنیت به تفکیک شهر و روستا 23
- شکل 11: پیگیری اخبار گفتگوهای صلح 24
- شکل 12: میزان قابل قبول بودن اعمال طالبان 24
- شکل 13: دلایل اصلی جنگیدن طالبان با دولت افغانستان 25
- شکل 14: عنوان مناسب برای نام گذاری طالبان 26
- شکل 15: عنوان مناسب برای نام گذاری طالبان به تفکیک مناطق شهری و روستایی 26
- شکل 16: عنوان مناسب برای نام گذاری طالبان به تفکیک جنسیت 27
- شکل 17: طالبان بخشی از جامعه افغانستان است و بهتر است که در قدرت سهیم شود 27
- شکل 18: اهمیت نقش زنان در برقراری صلح 28
- شکل 19: اهمیت نقش زنان در برقراری صلح به تفکیک جنسیت 28
- شکل 20: تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان 29
- شکل 21: تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان به تفکیک جنسیت 29

- شکل 22: تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان به تفکیک مناطق شهری و روستایی 30
- شکل 23: برای رسیدن به صلح، حق و حقوق زنان اهمیت ندارد 30
- شکل 24: میزان حمایت از گفتگوهای صلح 31
- شکل 25: میزان حمایت از گفتگوهای صلح به تفکیک ولایت 31
- شکل 26: ارزیابی نتیجه گفتگوهای صلح دولت با طالبان از ابتدا تاکنون به تفکیک ولایت 32
- شکل 27: درصد موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح به تفکیک ولایت 33
- شکل 28: میانگین درصد موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح به تفکیک قومیت 34
- شکل 29: نگرانی‌های پاسخگویان درباره گفتگوهای صلح 34
- شکل 30: میزان موفقیت و عدم موفقیت برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح 35
- شکل 31: موفقیت و عدم موفقیت برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح به تفکیک ولایت 35
- شکل 32: برقراری صلح با طالبان ممکن نیست 36
- شکل 33: جنگ با طالبان بهترین راه برقراری صلح و امنیت است 36
- شکل 34: بزرگ‌ترین مانع برای برقراری صلح در افغانستان 37
- شکل 35: کسانی که از جنگ و ناامنی بیشترین سود را می‌برند 37
- شکل 36: بهترین راه حل برقراری صلح و امنیت 38
- شکل 37: دلایل ناکامی گفتگوهای صلح دولت با طالبان 38
- شکل 38: اهمیت نقش مردم در برقراری صلح 39
- شکل 39: نقاط ضعف شورای عالی صلح 40
- شکل 40: میزان امیدواری به ادامه کار شورای عالی صلح در پیشبرد گفتگوهای صلح 41
- شکل 41: مقامات دولت درباره صلح با طالبان وحدت نظر ندارند 41
- شکل 42: میانگین نمره‌دهی پاسخگویان به گروه‌ها و نهادهای داخلی 42
- شکل 43: میانگین نمره‌دهی پاسخگویان شهری به گروه‌ها و نهادهای داخلی 43
- شکل 44: میانگین نمره‌دهی پاسخگویان روستایی به گروه‌ها و نهادهای داخلی 43
- شکل 45: حضور نیروهای خارجی و تأثیر آن در برقراری صلح 44
- شکل 46: دولت افغانستان بدون همکاری پاکستان، می‌تواند مذاکرات صلح را پیش ببرد 45
- شکل 47: میانگین نمره‌دهی به تأثیرگذاری کشورهای مختلف در موفقیت گفتگوهای صلح 45
- شکل 48: دیدگاه کلی پاسخگویان نسبت به صلح دولت با طالبان 46

ولایات تحت پوشش نظر سنجی

سپاس‌گزاری

انجام یک کار پژوهشی موفق، نیازمند همکاری تیمی مداوم است. نویسندگان گزارش از تمام کسانی که در به فرجام رسیدن این تحقیق به هر نحوی ما را یاری رسانده‌اند، تشکر و قدردانی می‌کنند:

- داکتر رسول صادقی: استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران (مشاور نظرسنجی)
- داکتر سردارمحمد رحیمی: استاد دانشگاه ابن‌سینا و معین سواد حیاتی وزارت معارف (مرورکننده نظرسنجی)
- داکتر زلمی نشاط: پژوهش‌گر در بخش آسیایی دانشگاه ساسکس¹ (مرورکننده نظرسنجی)

همچنین سپاس‌گزاریم از همکارانمان:

- محمد عرفانی: پژوهش‌گر انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان
- رضا محمدی: پژوهش‌گر انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان و رییس اتحادیه نویسندگان افغانستان
- عبدالاحد محمدی: پژوهش‌گر انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان

همچنین از آقایان محب‌الله فقیری و امید زمانی، مسئولین بخش اداری و مالی انستیتوت به خاطر تلاش‌ها و حمایت‌های همیشگی‌شان تشکر می‌کنیم. در نهایت از تلاش‌های پرسشگران ساحوی خود نیز که انجام این نظرسنجی بدون پشتکار صادقانه آنها امکان‌پذیر نبود، قدردانی می‌کنیم.

1. Research at the Asia Centre of the University of Sussex

معرفی انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان (AISS)

انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان (AISS) یک نهاد مستقل تحقیقاتی است که تمرکز مطالعات و پژوهش‌های آن بر روی موضوعات استراتژیک استوار است. این نهاد در اکتبر سال 2012 با هدف فراهم‌سازی زمینه علمی و آکادمیک برای موضوعات استراتژیک افغانستان در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی، تأسیس شده است. انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان تلاش دارد با استفاده از انجام تحقیقات مستقل، ترجمه و چاپ کتاب‌ها و مقالات علمی، برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی به رشد و بهبود دموکراسی، امنیت، صلح، حکومت‌داری خوب و... در جامعه کمک کند.

رفع مسؤلیت

محتویات این نظرسنجی به هیچ عنوان انعکاس‌دهنده دیدگاه‌های انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان (AISS) و یا همچنین نهاد تمویل‌کننده (NED) نمی‌باشد.

یافته‌های کلیدی

❖ بر اساس نتایج تحقیق 70.6 درصد پاسخگویان معتقدند گفتگوهای صلح دولت با طالبان «ناکام بوده» است. 21.5 درصد پاسخگویان نیز عقیده داشته‌اند که «تا حدودی موفق بوده» است.

❖ به طور متوسط پاسخگویان (1540 نفر) میزان موفقیت حکومت وحدت ملی در برقراری صلح را 28.61 درصد می‌دانند.

❖ مهم‌ترین نگرانی‌های پاسخگویان درباره گفتگوهای صلح دولت با طالبان:

- معامله‌شدن حق و حقوق مردم: 25 درصد
- برقرار نشدن صلح: 20 درصد
- شفاف نبودن مذاکرات صلح: 19 درصد
- نادیده گرفتن حق و حقوق زنان: 14.3 درصد
- نادیده گرفتن قانون اساسی: 13.7 درصد

❖ از نگاه تقریباً 68 درصد پاسخگویان، «برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح» موفق نبوده است.

❖ بزرگ‌ترین موانع برقراری صلح در افغانستان:

- دولت ضعیف و فساد گسترده: تقریباً 34 درصد
- طالبان: تقریباً 20 درصد
- قوم‌گرایی و قبیله‌گرایی: 11.4 درصد
- فقر و بی‌سوادی مردم: 11.2 درصد
- زورمندان محلی و مافیای مواد مخدر: 8.2 درصد
- حضور نیروهای خارجی: تقریباً 6 درصد

❖ تقریباً 48 درصد پاسخگویان بر این عقیده‌اند که «پاکستان و کشورهای منطقه» بیشترین سود را از جنگ و ناامنی افغانستان می‌برند. «آمریکا و کشورهای غربی» با 20 درصد و «دولت‌مردان فاسد» با تقریباً 17 درصد در رده دوم و سوم قرار دارند.

❖ 33.6 درصد پاسخگویان معتقدند که «دخالت کشورهای همسایه و منطقه» عامل اصلی ناکامی گفتگوهای صلح دولت با طالبان است. تقریباً 31 درصد پاسخگویان معتقدند

«ضعف دولت افغانستان» عامل ناکامی است. نزدیک به 14 درصد پاسخگویان «دخالت آمریکا و کشورهای غربی» را عامل ناکامی دانسته‌اند. و از دید 9.4 درصد پاسخگویان هم «سهیم نبودن مردم در مذاکرات صلح» عامل ناکامی معرفی شده است.

❖ مهم‌ترین نقاط ضعف شورای عالی صلح:

- یک شورای سمبولیک است: 19.9 درصد
- وجود فساد: 16.4 درصد
- صلاحیت و استقلال لازم را ندارد: 16.2 درصد
- حمایت مردمی ندارد: 14 درصد
- دخالت خارجی‌ها در کار شورا: 11.4 درصد

❖ اکثریت پاسخگویان (70.7 درصد) معتقدند که «مقامات دولت درباره صلح با طالبان وحدت نظر ندارند».

❖ تقریباً 86 درصد پاسخگویان اهمیت نقش مردم در برقراری صلح را خیلی زیاد (54.4 درصد) و زیاد (31.4 درصد) متصور شده‌اند.

❖ تقریباً 62 درصد پاسخگویان اهمیت نقش زنان در برقراری صلح را زیاد (34.5 درصد) و خیلی زیاد (27.3 درصد) توصیف کرده‌اند. تقریباً 28 درصد پاسخگویان (17.4 درصد و 11 درصد) اهمیت نقش زنان را «کم» و «خیلی کم» می‌دانند. و نزدیک به 10 درصد پاسخگویان معتقدند که نقش زنان در برقراری صلح «هیچ مهم نیست».

❖ 60.2 درصد پاسخگویان بر این باورند که بعد از صلح دولت با طالبان «وضعیت زنان بدتر می‌شود». 10.8 درصد پاسخگویان معتقدند که «وضعیت زنان بهتر می‌شود». 18.7 درصد پاسخگویان نیز معتقدند که وضعیت زنان «تفاوتی نمی‌کند».

❖ تقریباً 77 درصد پاسخگویان معتقدند که اعمال طالبان «هیچ قابل قبول نیست».

❖ اکثریت نسبی پاسخگویان (28.4 درصد) دلیل اصلی جنگیدن طالبان را «تأمین منافع پاکستان» می‌دانند. 25.9 درصد پاسخگویان بر این باورند که آنها برای «رسیدن به قدرت» می‌جنگند. تقریباً 13 درصد معتقدند آنها برای «تأمین منافع کشورهای خارجی» مبارزه می‌کنند.

❖ 63.3 درصد پاسخگویان، عنوان‌های دشمن (24.4 درصد)، تروریست (19.9 درصد) و

مزدور (19 درصد) را برای نام‌گذاری طالبان مناسب دانسته‌اند. فقط 1.8 درصد پاسخگویان با عنوان «مجاهد» برای نام‌گذاری طالبان موافق بوده‌اند.

❖ از دید پاسخگویان نظرسنجی، شورای علمای افغانستان می‌تواند بیشترین تأثیر (با میانگین 3.48) را در موفقیت گفتگوهای صلح داشته باشد. همچنین رسانه‌های جمعی مثل تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها (با میانگین 3.38) و سران جهادی و بزرگان قومی (با میانگین 3.1) از دید پاسخگویان در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند.

پیشنهادها

با توجه به اهمیت برقراری صلح در جامعه و اینکه صلح یک نیاز اساسی است؛ همچنین بر اساس یافته‌های این نظرسنجی، نویسندگان این گزارش برای برقراری صلح مطلوب و پایدار، پیشنهادهای زیر را ارائه می‌کنند:

1) اهمیت قائل شدن به نقش مردم در برقراری صلح:

هر توافقی در این زمینه باید مورد حمایت مردم باشد و آنها حق دارند در تصمیم‌گیری‌های ملی سهم باشند. ایجاد یک صلح دوام‌دار و مطلوب، بدون در نظرداشتن خواست و اراده مردم پایدار نخواهد بود. از همین رو دولت افغانستان باید آنها را از فرایند گفتگو با طالبان مطلع سازد. دولت باید نگرانی‌های اقشار مختلف جامعه را در نظر بگیرد. این حق آنان است و به هر دلیلی نباید از آن چشم‌پوشی کرد.

2) اهمیت دادن به نقش زنان در برقراری صلح:

یکی از نگرانی‌های جدی پاسخگویان در این نظرسنجی وضعیت زنان است. آنها نیمی از جامعه افغانستانند و آینده روشن برای این کشور بدون مشارکت و سهم‌دادن به آنان ممکن نیست. باید نقش و جایگاه آنان را در روند گفتگوهای صلح ارتقا بخشید.

3) در نظر گرفتن نقش بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی در برقراری صلح افغانستان:

این یک واقعیت است که برخی کشورهای منطقه و جهان، منافع را در افغانستان برای خود تعریف کرده‌اند و به خود حق می‌دهند تا نگران این منافع باشند. دولت افغانستان باید تلاش کند تا این حساسیت‌ها و نگرانی‌ها را فهم و شناسایی کند، تا در نهایت بتواند آنها را با منافع مردم افغانستان هم‌سو و هم‌جهت سازد.

4) حفظ دست‌آوردهای 14 سال گذشته:

یکی از نگرانی‌های اصلی مردم حفظ دست‌آوردهای سال‌های گذشته مثل قانون اساسی، آزادی بیان، حقوق بشر، حقوق زنان و ... است. به عبارتی این موضوعات خط سرخ مردم برای هر گونه مذاکره با طالبان است. دولت افغانستان در فرایند گفتگوهای صلح، باید متعهد به پاسداری از این ارزش‌ها باشد.

5) شفافیت در روند گفتگوهای صلح:

صلح پایدار و مطلوب با پنهان‌کاری و مخفی‌کاری امکان‌پذیر نیست. اگر قرار است صلحی صورت بگیرد، معامله‌ای انجام شود یا هر بهایی برای صلح پرداخت شود، این حق مردم است که از تمام جزئیات آن آگاه باشند. باید به خرد و دانایی مردم احترام گذاشت و شرایطی را فراهم ساخت تا تصمیم‌گیری مردم در

این مورد دخیل باشد. یقیناً هر نوع مذاکره غیرشفاف نتیجه‌ای جز آشفته‌شدن وضعیت سیاسی - اجتماعی جامعه نخواهد داشت.

(6) اصلاح و تغییر جدی در شورای عالی صلح:

چندین سال از شروع کار شورای عالی صلح به عنوان آدرس رسمی دولت برای پیشبرد مذاکرات صلح می‌گذرد. با آنکه هزینه‌های زیادی صرف این شورا شد و اهداف مشخصی برای آن تعریف شد، این شورا نتوانسته است انتظارات مردم را برآورده سازد. در موفقیت‌آمیز بودن «برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح» تردیدهای جدی وجود دارد. چنانچه دولت افغانستان قصد دارد مذاکرات صلح را از این آدرس پیش ببرد، باید وضعیت حقوقی این شورا را بازتعریف کند، ساختار آن را اصلاح نماید و صلاحیت و استقلال لازم را به آن بدهد.

(7) استفاده از ظرفیت علمای افغانستان در برقراری صلح:

جامعه افغانستان، دیندار و سنتی است و علمای دینی در میان مردم، پایگاه اجتماعی ارزشمند و بانفوذی دارند. با توجه به اینکه اکثراً، خشونت‌ی که توسط گروه‌های مسلح اعمال می‌شود، رنگ و بوی شرعی و دینی به خود می‌گیرد، آنها می‌توانند نقشی اساسی در خوانش صحیح محتوای منازعه و آگاهی‌بخشی مردم داشته باشند. ما نیاز داریم تا از تمام ظرفیت‌های جامعه خود در برقراری صلح استفاده کنیم. یقیناً استفاده از این سرمایه اجتماعی ما را در برقراری یک صلح پایدار یاری خواهد کرد.

(8) استفاده از رسانه‌های جمعی در برقراری صلح:

یکی از مهمترین کارکردهای رسانه، بازتاب پیامدها و زشتی‌های جنگ و به تصویر کشیدن خوبی‌ها و ویژگی‌های صلح و امنیت در زندگی است. این رویکردی است که جامعه امروز افغانستان به شدت به آن نیاز دارد. رسانه‌ها می‌توانند با تقویت ارزشهای ملی و عاری از خشونت به برقراری صلح در جامعه کمک کنند. بنابراین، با توجه به رسانه‌های جمعی در تغییر نگرش، افکار و عقاید عمومی، باید به استفاده و تقویت از آن در راستای برقراری صلح، تلاش ورزید.

(9) تقویت نیروهای نظامی افغانستان:

آنچه تاکنون مشخص است، این است که سیاست مدارا و صلح‌جویانه دولت با طالبان، نتیجه‌ای جز قدرت‌یافتن بیشتر آنها نداشته است. ادامه این سیاست نیروهای امنیتی و نظامی کشور را در موضع ضعیفی قرار خواهد داد. بنابراین دولت افغانستان و شرکای بین‌المللی آن باید در این رویکرد خود، تجدید نظر اساسی ایجاد کنند. نباید از هیچ کوششی در جهت تقویت نهادهای امنیتی و نظامی کشور غفلت کرد و باید با طالبان قاطعانه برخورد نمود. در غیر این صورت ما دوباره شاهد تکرار حادثه قندوز خواهیم بود.

مقدمه

گاستون بوتول¹ (1974) در کتاب جامعه‌شناسی صلح خود امنیت را «ریشه صلح» می‌نامد. او معتقد است که رسیدن به یک محیط انسانی و حمایت‌کننده می‌تواند تمام تلاش‌های غریزی ما را ترغیب کند. و آنچه در حال حاضر به عنوان مهم‌ترین ضرورت و نیاز اجتماعی مردم افغانستان قابل طرح است، رسیدن به صلح است. سال‌هاست که سایه سیاه و شوم جنگ، خشونت و ناامنی که نفی‌کننده صلح‌اند، ابعاد مختلف سیاسی و اجتماعی زندگی مردم ما را تحت تأثیر خود قرار داده است.

بیش از ده سال است که سلسله تلاش‌هایی از جانب حکومت افغانستان برای برقراری صلح در این سرزمین جنگ‌زده و ناامن شروع شده است. اما تاکنون تمام این تلاش‌ها نتوانسته زمینه‌ساز صلح در افغانستان شود.

اولین تلاش رسمی دولت افغانستان برای تأمین صلح، ایجاد «کمیسیون تحکیم صلح» در سال 2004 به ریاست صبغت‌الله مجددی بود. ایده گفتگو و مذاکره با طالبان از همان سال‌های اول دولت آقای کرزی بارها مورد بررسی قرار گرفت؛ اما آنچه که در ابتدا چندان روشن نبود، چارچوب این گفتگوها بود. اواخر سال 2008 میلادی طرح گفتگوی دولت افغانستان با گروه طالبان که به وساطت عربستان سعودی در حال انجام‌شدن بود، افشا شد. این مسأله نگرانی‌ها و پرسش‌هایی را درباره فرم و محتوای مذاکره با طالبان در جامعه ایجاد کرد. در نهایت برای سرعت‌دادن و مشروعیت‌بخشیدن به گفتگوهای صلح، لویه‌جرگه صلح در سال 2010 میلادی در کابل تشکیل شد. پس از آن، گفتگو با طالبان به عنوان یک چشم‌انداز استراتژیک تعریف شد و شورای عالی صلح به عنوان آدرس رسمی دولت افغانستان کار خود را برای گفتگو و مذاکره با طالبان آغاز کرد.

1. Gaston Bouthoul

انسیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان، در ادامه تحقیقات و مطالعات راهبردی خود روی مسائل مهم و استراتژیک جامعه افغانستان، این بار به سراغ موضوع مهم و اساسی صلح رفته است. در این نظرسنجی که در 15 ولایت انجام شده است، برداشت‌ها، دیدگاه‌ها و ارزیابی مردم از گفتگوهای صلح دولت افغانستان با طالبان بیان شده است.

اهداف تحقیق

هدف اصلی

تحلیل و بررسی دیدگاه‌ها و برداشت‌های مردم نسبت به گفتگوهای صلح دولت با طالبان در پانزده ولایت افغانستان که شامل: کابل، هرات، بلخ، قندهار، بامیان، بادغیس، بدخشان، غزنی، ننگرهار، جوزجان، پکتیا، هلمند، کندوز، زابل و غور می‌باشد.

اهداف فرعی

1. بررسی دیدگاه‌های گروه‌های مختلف اجتماعی در رابطه با صلح و گفتگوهای صلح دولت با طالبان
2. ارزیابی مردم از میزان موفقیت گفتگوهای صلح دولت با طالبان
3. بررسی نقش و جایگاه زنان در گفتگوهای صلح دولت با طالبان
4. بررسی نگرانی‌های اصلی مردم درباره گفتگوهای صلح دولت با طالبان
5. بررسی موانع و عوامل تأثیرگذار در برقراری صلح افغانستان
6. بررسی نگرش و دیدگاه مردم نسبت به طالبان
7. بررسی میزان تأثیرگذاری برخی از نهادهای داخلی و برخی از کشورهای خارجی در روند گفتگوهای صلح دولت با طالبان

روش تحقیق و نمونه‌گیری

این تحقیق که از نوع نظرسنجی است یک تحقیق توصیفی - کاربردی است که از لحاظ نوع روش، پیمایشی می‌باشد و برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر تحقیق، از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. برای تحلیل و بررسی داده‌های جمع‌آوری شده، از نرم‌افزارهای SPSS و EXCEL استفاده شده است. در این تحقیق، سطح تحلیل بر آمار توصیفی و استنباطی استوار است.

روش انتخاب نمونه‌ها مبتنی بر روش‌های احتمالی چندمرحله‌ای¹ بوده است. در نمونه‌گیری احتمالی،

1. Multistage sampling

انتخاب افراد و واحدهای مطالعه به صورت تصادفی است تا اطمینان حاصل شود که انتخاب بر اساس شانس است و نیز شانس مساوی برای انتخاب شدن هر یک از واحدهای نمونه وجود دارد. یکی از انواع نمونه‌گیری‌های احتمالی، نمونه‌گیری چندمرحله‌ای است که در این مطالعه مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین تعداد و توزیع نمونه‌ها بر اساس سهم جمعیتی مناطق منتخب بوده است.

قلمرو مکانی و زمانی نظرسنجی

این نظرسنجی در پانزده ولایت افغانستان شامل: کابل، هرات، بلخ، قندهار، بامیان، بادغیس، بدخشان، کندوز، ننگرهار، جوزجان، غور، زابل، هلمند و پکتیا و غزنی انجام شده است. از میان این 15 ولایت، چهار ولایت کابل، هرات، بلخ و قندهار به شکل غیرتصادفی انتخاب شده‌اند و باقی ولایات به شکل تصادفی انتخاب شده‌اند.

با توجه به گسترش ناامنی در بسیاری از ولایات کشور خصوصاً در ولایات تحت پوشش این نظرسنجی و همچنین ناامنی روزافزون راه‌های مواصلاتی بین ولسوالی‌های یک ولایت، این نظرسنجی فقط در مراکز ولایات فوق‌الذکر و دو ولسوالی با قابلیت دسترسی که برای پرسشگران ساحوی مشکلات امنیتی نداشته باشد، تطبیق شده است. این ولسوالی‌ها در مشورت با پرسشگران ساحوی که هر کدام از آنها، ساکن همان ولایت هستند، انتخاب شده است. در بعضی از ولایات که از لحاظ امنیتی مشکلات کمتری داشته‌اند، تعداد ولسوالی‌ها به سه الی چهار مورد رسیده است.

این نظرسنجی از اوایل ماه میزان 1394 (اکتوبر 2015) با مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای شروع شده است و در اواخر ماه حوت 1394 به پایان رسیده است. پس از آموزش پرسشگران ساحوی و نهایی شدن پرسش‌نامه مرحله جمع‌آوری اطلاعات از 15 ولایت به وسیله پرسشنامه محقق‌ساخته از نیمه قوس 1394 (8 دسمبر 2015) شروع شده و به مدت یک ماه ادامه داشته است.

جامعه مورد مطالعه و واحد تحلیل

جامعه مورد مطالعه و واحد تحلیل این تحقیق، تمام ساکنین بالای 18 سال در پانزده ولایت تحت پوشش نظرسنجی را شامل می‌شود.

محاسبات جمعیتی

مجموع نفوس کشور در سال 1394 حدود 28.6 میلیون نفر برآورد شده که از جمله حدود 14.7 میلیون نفر آن مرد و حدود 13.9 میلیون نفر آن زن می‌باشد ... همچنین 75.3 فیصد را نفوس دهاتی و 24.7 فیصد

را نفوس شهری تشکیل می‌دهند.¹ آمارهای تخمینی فوق نشان می‌دهد که اکثریت جمعیت افغانستان را مردم روستایی تشکیل می‌دهد.

همچنین برای برآورد جمعیت بالای 18 سال در هر ولایت از آمارهای تخمینی سازمان ملل که به تفکیک گروه‌های سنی ارائه شده است، استفاده شد.² با توجه به آمارهای تخمینی اداره مرکزی احصائیه و آمارهای تخمینی سازمان ملل، در نهایت، فیصدی جمعیت بالای 18 سال برای هر یک از ولایات به شکل «جدول 1» به دست آمده است. یادآوری این نکته مهم است که در رابطه با جمعیت افغانستان و نرخ‌های جمعیتی، آمار و ارقام مختلفی وجود دارد که مبنای تمام آنها محاسبات تخمینی است و نه سرشماری کلی جمعیت که تقریباً در همه کشورهای رایج است.

جدول 1: درصد جمعیت بالای 18 سال به تفکیک ولایات پانزده‌گانه

ردیف	ولایت	جمعیت بالای 18 سال (درصد)
1	بادغیس	51.1
2	بامیان	48.16
3	بدخشان	50.22
4	بلخ	48.8
5	پکتیا	48
6	جوزجان	52.65
7	زابل	45.48
8	غزنی	48.36
9	غور	50.89
10	کابل	51.02
11	کندهار	45.89
12	کندوز	46.94
13	ننګرهار	49.28
14	هرات	47.54
15	هلمند	46

1. این آمارهای تخمینی از این آدرس استخراج شده است:

<http://cso.gov.af/fa/page/demography-and-socile-statistics/demograph-statistics/3897111>

2. این آمارهای تخمینی از این آدرس استخراج شده است:

<http://esa.un.org/unpd/wpp/Download/Standard/Population/>

برآورد حجم نمونه

حجم نمونه در این نظرسنجی 1500 نفر در نظر گرفته شده بود که رقم آن بعد از محاسبات دقیق جمعیتی متناسب با جمعیت هر ولایت، به 1540 نفر رسید. برای سرراست شدن تعداد نمونه هر ولایت، تغییراتی در حجم نمونه برخی از ولایات اعمال شد. از جمله در ولایاتی که حجم نمونه کمتر از 50 نفر به دست آمد، برای اینکه حجم نمونه به یک عدد قابل قبول تر برسد، تعداد آن به 50 نفر افزایش پیدا کرد. همچنین برای آسان تر شدن محاسبات و تقسیمات جمعیت های شهری و روستایی و زن و مرد، حجم نمونه در بعضی ولایات به اعداد مضرب 10 تبدیل شدند (جدول 2).

جدول 2: برآورد ابتدایی و نهایی حجم نمونه

ردیف	ولایت	حجم ابتدایی نمونه	حجم نهایی نمونه
1	بادغیس	44	50
2	بامیان	38	50
3	بدخشان	83	80
4	بلخ	113	110
5	پکتیا	46	50
6	جوزجان	48	50
7	زابل	24	50
8	غزنی	104	100
9	غور	61	60
10	کابل	398	400
11	کندهار	98	100
12	کندوز	83	80
13	ننگرهار	130	130
14	هرات	157	160
15	هلمند	74	70
	مجموع	1500	1540

از آنجا که در این نظرسنجی، متغیر شهری یا روستایی بودن مهم است، سعی ما بر این بوده که حجم نمونه متناسب با جمعیت شهری و روستایی ولایات تحت پوشش نظرسنجی باشد. به همین منظور، «جدول 3» تعداد نمونه های شهری و روستایی 15 ولایت را نشان می دهد. ارقام این جدول بر اساس

آمارهای تخمینی جمعیت شهری و روستایی اداره مرکزی احصائیه افغانستان است.¹

بر اساس آمارهای تخمینی اداره مرکزی احصائیه افغانستان، جمعیت شهری تعدادی از ولایات تحت پوشش نظرسنجی مثل بدخشان، بادغیس، غور، بامیان، زابل، پکتیا و... کمتر از 10 درصد به دست آمد. بعد از محاسبات دقیقی که برای به دست آوردن نسبت جمعیت شهری و روستایی نمونه انجام شد، برای بسیاری از ولایات تعداد نمونه شهری کمتر از 10 نفر به دست آمد. برای اینکه این تعداد به یک رقم قابل قبول برسد، آن را به عدد 10 ارتقا دادیم، که این امر در تعداد نمونه شهری ولایات بدخشان، بادغیس، غور، بامیان، جوزجان، هلمند، غزنی، پکتیا و زابل اتفاق افتاده است، چنانکه در جدول 3 (صفحه بعد) مشاهده می شود.

جدول 3: برآورد نهایی حجم نمونه به تفکیک شهری و روستایی

ردیف	ولایت	تعداد نمونه روستایی	تعداد نمونه شهری
1	بادغیس	40	10
2	بامیان	40	10
3	بدخشان	70	10
4	بلخ	70	40
5	پکتیا	40	10
6	جوزجان	40	10
7	زابل	40	10
8	غزنی	90	10
9	غور	50	10
10	کابل	60	340
11	کندهار	65	35
12	کندوز	60	20
13	ننګرهار	110	20
14	هرات	110	50
15	هلمند	60	10
	مجموع	945	595

1. این آمارهای تخمینی از این آدرس استخراج شده است:

طراحی پرسشنامه

اولین گام برای تهیه پیش‌نویس پرسشنامه گفتگوهای صلح، مطالعه تحقیقات، کتاب‌ها و مقالات مختلف با موضوع صلح و گفتگوهای صلح بود. در گام دوم، تیم تحقیق برای بررسی ابعاد مختلف مسأله جنگ و صلح در افغانستان، میزگردی را با حضور کارشناسان نظامی و امنیتی، استادان دانشگاه، محققین و فعالین جامعه مدنی در محل انستیتوت برگزار کرد. فعالیت‌های یادشده باعث شد که پیش‌نویس پرسشنامه نظرسنجی تهیه شود. بنابراین می‌توان گفت که این پرسشنامه، یک پرسشنامه محقق‌ساخته است. در گام بعدی، این پیش‌نویس در اختیار دیگر محققین انستیتوت قرار گرفت و به شکل گروهی روی تمام سؤالات، بحث و تبادل نظر مفصل صورت گرفت.

بعد از طی این مراحل، آن را با تعدادی از اساتید دانشگاه‌های خصوصی کابل و همچنین با مشاور نظرسنجی شریک ساختیم که در نهایت، ملاحظات و نظرات این افراد نیز درباره بعضی از سؤالات پرسشنامه، اعمال شد. بعد از گذشت این مراحل، تغییراتی از جمله حذف و اضافه و اصلاح سؤالات در پرسشنامه اعمال شد.

در مرحله بعد، برای سنجش اعتبار محتوایی، پرسشنامه با 30 نفر از اهالی کابل که از اقشار مختلف جامعه بودند، آزمایش شد. بعد از آزمون اولیه پرسشنامه (pre-test)، در ساختار جملات تعدادی از سؤالات تغییراتی (از لحاظ نوع بیان، تعداد گزینه‌های جواب، جایگزینی کلمات و...) ایجاد شد. همچنین بعضی از سؤالات پرسشنامه هم بنا به ضرورت از پرسشنامه حذف شدند. در نهایت، پرسشنامه یک بار دیگر توسط 10 نفر از شهروندان کابل دوباره آزمایش شد که بعد از انجام آن تغییرات بسیار جزئی در پرسشنامه اعمال شد.

پرسشنامه این نظرسنجی بعد از طی مراحل مختلف بازبینی و آزمون اولیه و ثانویه، به شکل نهایی آن درآمد که در قسمت ضمایم این گزارش قابل مشاهده است. این پرسشنامه بعد از اعمال ملاحظات مشاور پروژه، داکتر صادقی (استاد دانشگاه تهران) به زبان پشتو ترجمه شده و در دو نسخه فارسی و پشتو برای کار ساحوی به ولایات فرستاده شد.

تیم پرسشگران و کار ساحوی

کار ساحوی این نظرسنجی توسط 30 نفر از پرسشگران ساحوی انجام شده است؛ که اکثریت این پرسشگران ساحوی به شکل حضوری و در محل خود انستیتوت، توسط تیم تحقیق آموزش داده شده‌اند و از توانایی و درایت آنها برای انجام سروی اطمینان حاصل شده است. دیگر پرسشگران این نظرسنجی که امکان حضور آنها در کابل فراهم نبوده، توسط تماس‌های اسکایپی و تلفنی آموزش داده شده‌اند. در این

آموزش‌ها تمام سؤالات پرسشنامه تک‌تک خوانده شده و سؤالات و ابهامات پرسشگران توسط محققین انستیتوت رفع شده است. علاوه بر این، برای فهم بهتر و بیشتر سؤالات، از خود پرسشگران خواسته شده است که خودشان اولین کسی باشند که به پرسشنامه پاسخ می‌دهند؛ که در جریان این کار، بسیاری از سؤالات و ابهامات پرسشگران ساحوی شناسایی شده و در نهایت توسط تیم تحقیق جواب داده شده است.

مراحل نظارتی و کنترل کیفیت جمع‌آوری داده‌ها

1- انتخاب تیم پرسشگران ساحوی: انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان در طول دو سال گذشته سروی‌های زیادی را انجام داده است. از جمله در سال 2015 توانسته است چهار تحقیق مهم را به پایان برساند. این تحقیقات شامل موارد زیر است:

1. تصویر فساد اداری در افغانستان
2. جریان افراط‌گرایی در مدارس دینی غیررسمی افغانستان
3. رسانه‌های اجتماعی و بیان روایت‌های افراطی در افغانستان
4. روند افراط‌گرایی در صفوف پولیس ملی افغانستان

تیم پرسشگران ساحوی انستیتوت برای این نظرسنجی از میان باتجربه‌ترین افرادی که در سروی‌های قبلی با انستیتوت همکاری داشته‌اند، انتخاب شده‌اند. کمترین سطح تحصیلات تیم پرسشگران ساحوی این نظرسنجی، 14 پاس و بیشترین سطح تحصیلات، ماستری بوده است. برای اجرای این نظرسنجی و بالارفتن کیفیت جمع‌آوری داده‌ها، پژوهش‌گران ساحوی از افراد محلی ولایات تحت پوشش نظرسنجی انتخاب شدند.

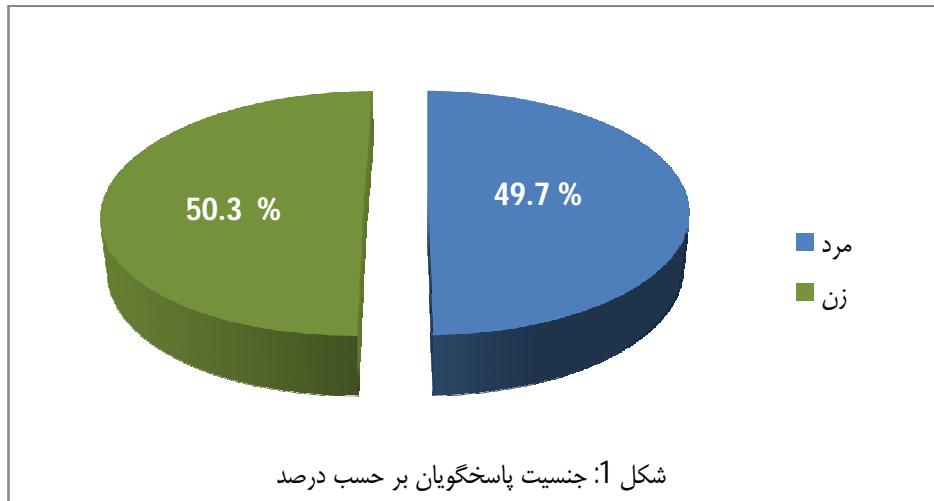
2- آموزش چگونگی تکمیل پرسشنامه: با توجه به اینکه پرسشگران انتخاب‌شده برای اجرای نظرسنجی از میان بهترین پرسشگرانی انتخاب شدند که در طول سروی‌های قبلی نمرات بالای ارزیابی را دریافت کرده بودند، اما باز هم برای تطبیق پرسشنامه در ولایات، به شکل حضوری، اسکایپی و تلفنی درباره چگونگی پرکردن تک‌تک سؤالات آموزش‌های لازم را دریافت کردند.

3- در طول اجرای مصاحبه‌های نظرسنجی، سوپروایزرهای تعیین‌شده برای هر ولایت بر نحوه اجرای دقیق پرسشنامه نظارت داشته و با پرسشگران همکاری کرده‌اند. علاوه بر این تمام پرسشگران در پایان هفته موظف بوده‌اند که گزارش کاری هفته گذشته خود را با جزئیات کامل به مسئول هماهنگی‌های کار ساحوی ارائه بدهند.

یافته‌ها و نتایج تحقیق

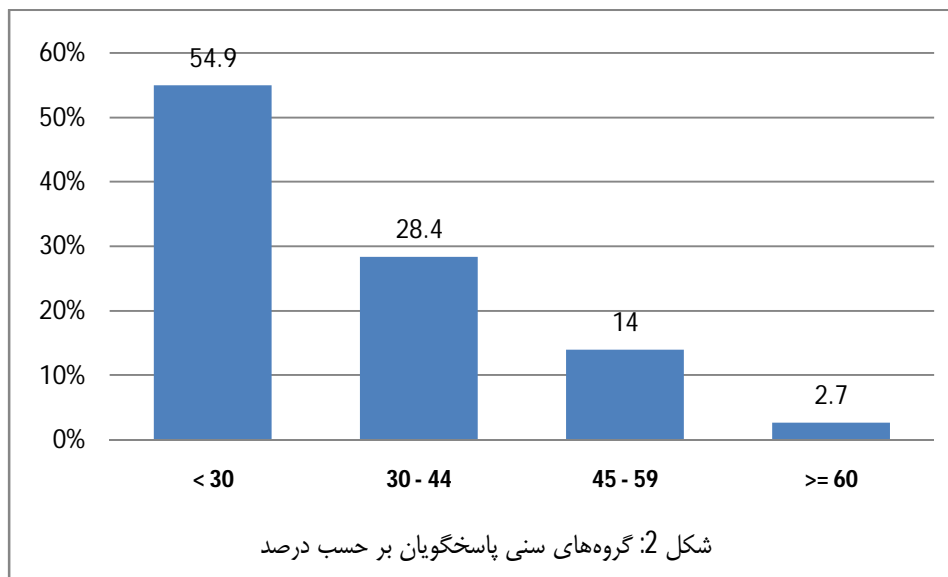
ویژگی‌های جمعیتی پاسخگویان

جنسیت

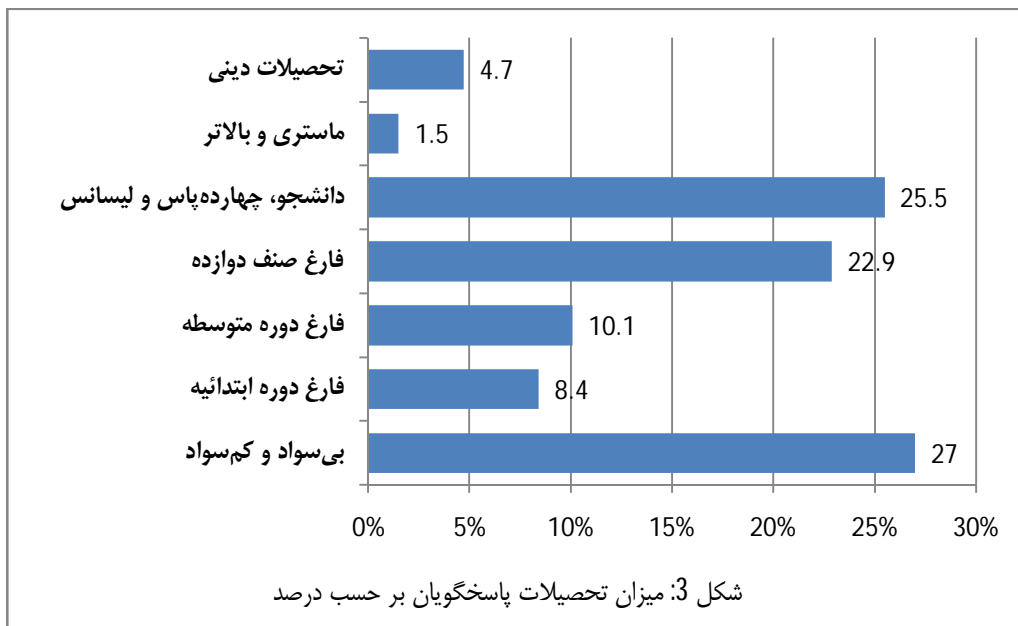
شکل 1، جنسیت پاسخگویان نظرسنجی را نشان می‌دهد. از مجموع 1540 نفری که در 15 ولایت، تحت پوشش این تحقیق قرار گرفته‌اند، 50.3 درصد پاسخگویان را زنان و 49.7 درصد را مردان تشکیل می‌دهند. تقریباً تعداد نمونه زن و مرد نزدیک به هم و مساوی بوده است.

گروه‌های سنی

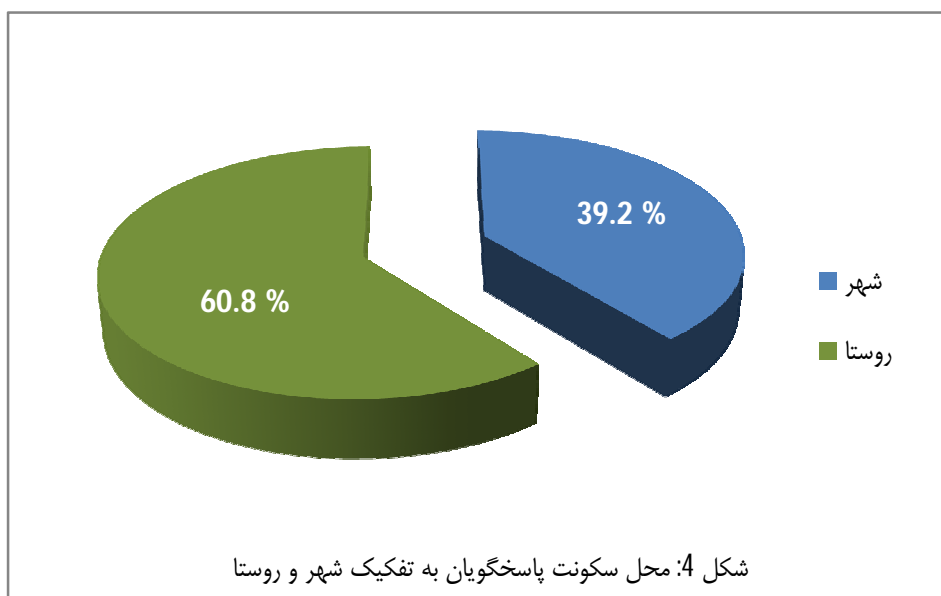
شکل 2، گروه‌های سنی پاسخگویان را نشان می‌دهد. بیشترین پاسخگویان نظرسنجی در گروه افراد زیر 30 سال قرار دارند (54.9 درصد)، دومین گروه با 28.4 درصد، افراد 30 تا 44 سال بوده‌اند. افراد بین 45 تا 59 سال، سومین گروه پاسخگویان را با 14 درصد تشکیل می‌دهند.

میزان تحصیلات

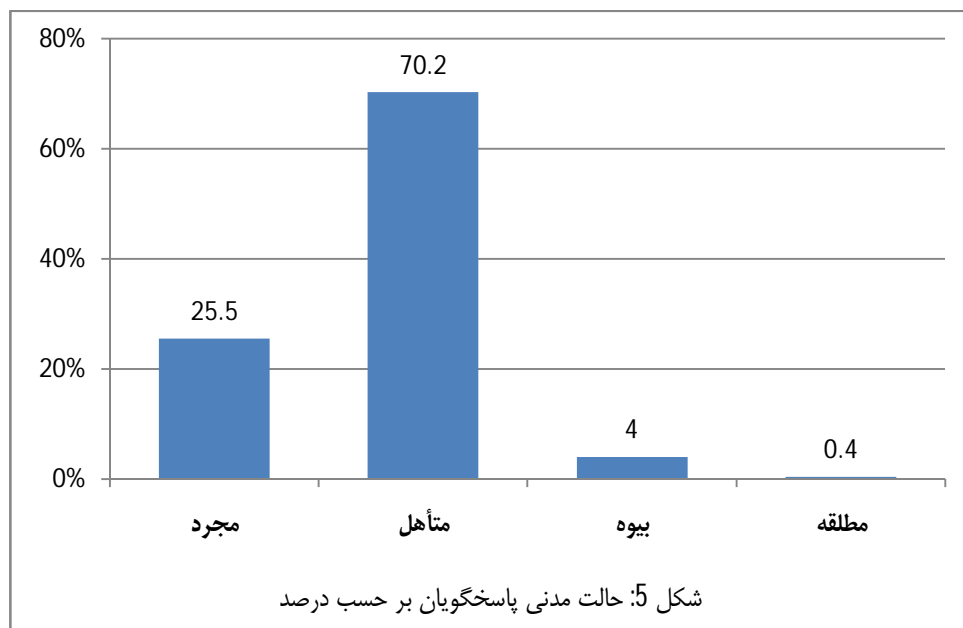
شکل 3، بیانگر سطح تحصیلات پاسخگویان است. بیشترین افراد شرکت کننده در این نظرسنجی گروه افراد «بی سواد و کم سواد» است (27 درصد). «دانشجو، چهارده پاس و لیسانس»، 25.5 درصد پاسخگویان را تشکیل می دهند. همچنین «فارغین صنف دوازده» تقریباً 23 درصد این مجموعه را تشکیل می دهند. پاسخگویان با تحصیلات دینی (4.7 درصد) و ماستری و بالاتر (1.5 درصد) کمترین مقادیر را دارند.

محل زندگی

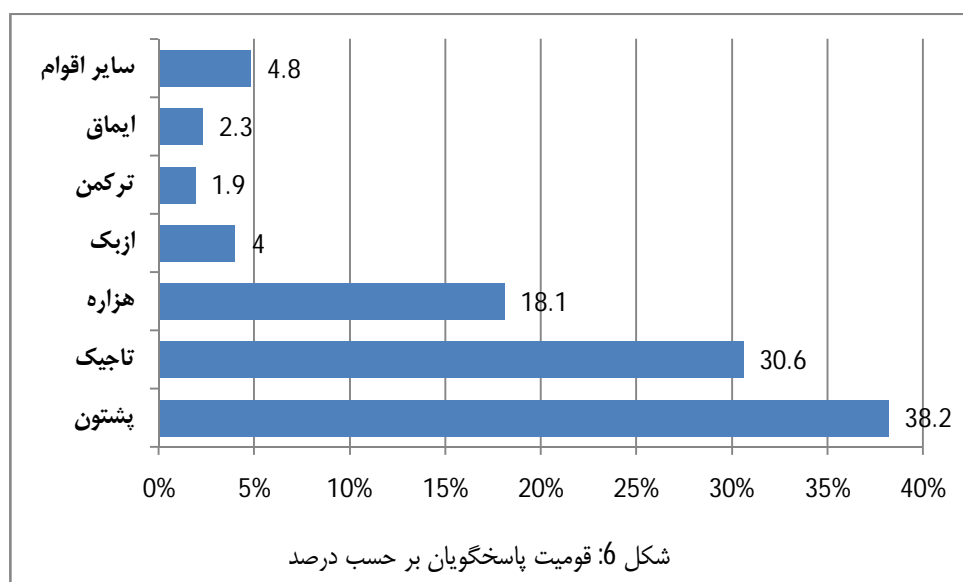
شکل 4، محل زندگی پاسخگویان را به تفکیک مناطق شهری و روستایی نشان می دهد. 60.8 درصد پاسخگویان در این نظرسنجی را روستائیان و 39.2 درصد پاسخگویان را شهرنشینان تشکیل می دهند.

حالت مدنی

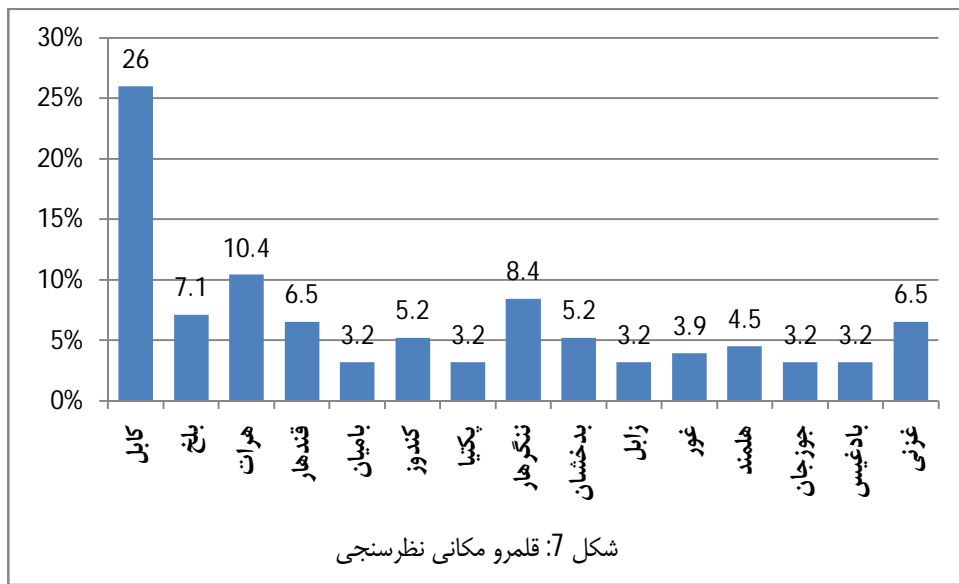
شکل 5، حالت مدنی پاسخگویان را نشان می‌دهد. تقریباً 70 درصد پاسخگویان این نظرسنجی متأهل هستند. 25.5 درصد پاسخگویان «مجرد» هستند. پاسخگویان «بیوه» با 4 درصد و پاسخگویان مطلقه با 0.4 درصد در رده‌های بعدی قرار دارند.

قومیت

شکل 6، قومیت پاسخگویان را نشان می‌دهد. «پشتون‌ها» با 38.2 درصد، بیشترین تعداد پاسخگویان در این نظرسنجی هستند. «تاجیک‌ها» با 30.6 درصد در گروه دوم پاسخگویان قرار دارند. «هزاره‌ها» تقریباً با 18 درصد، گروه سوم پاسخگویان را شامل می‌شوند. سایر اقوام با 4.8 درصد، «ازبک‌ها» با 4 درصد، «ایماق‌ها» با 2.3 درصد و «ترکمن‌ها» تقریباً با 2 درصد در رده‌های بعدی قرار دارند.

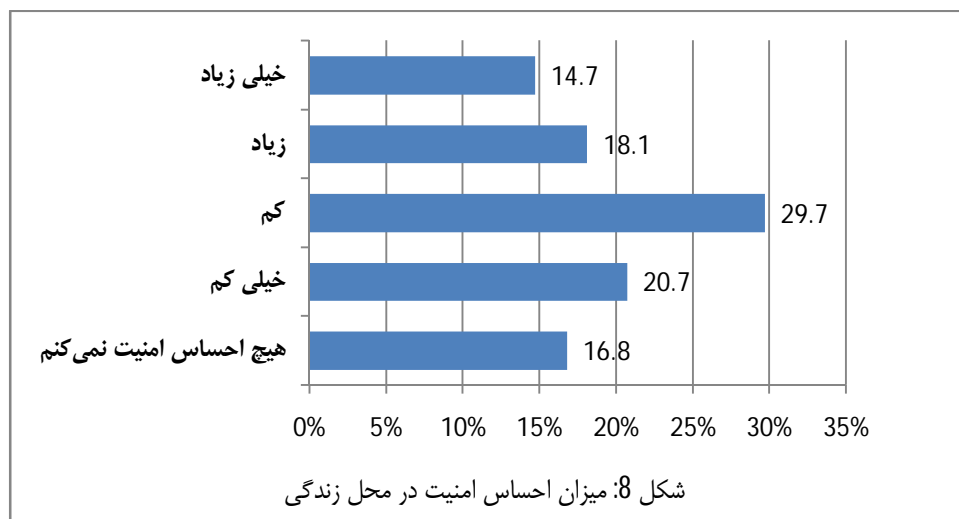
قلمرو مکانی نظرسنجی

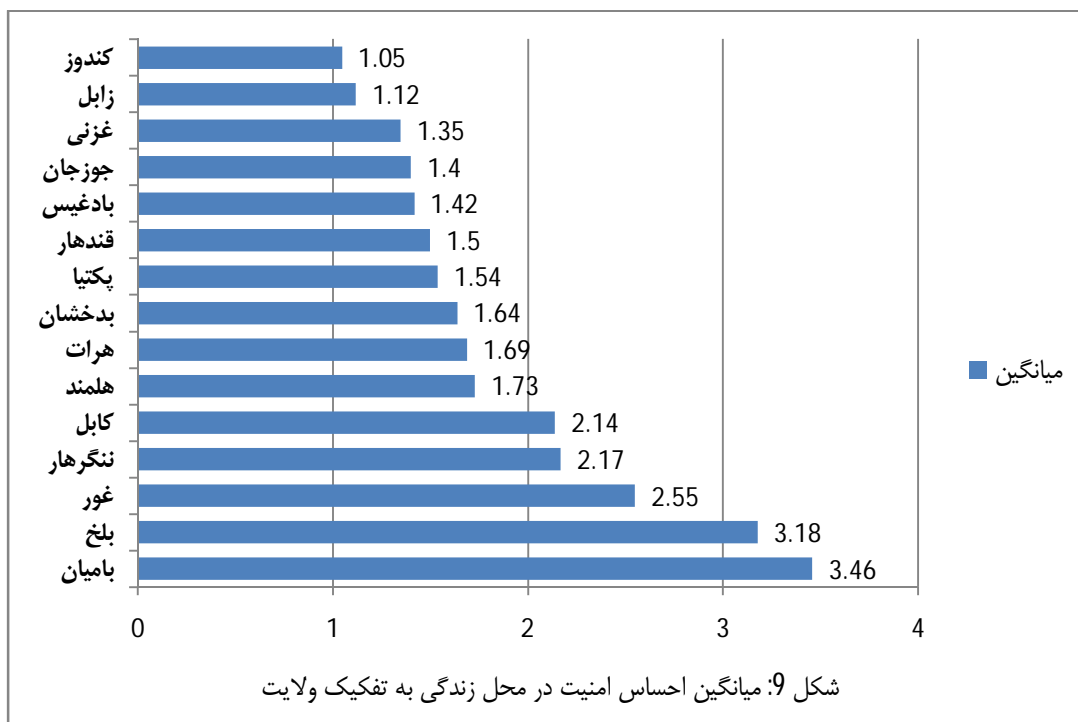
شکل 7، درصد پاسخگویان هر ولایت از کل حجم نمونه را نشان می‌دهد. حجم نمونه در این نظرسنجی 1540 نفر بوده است. درصد پاسخگویان هر ولایت به تناسب جمعیت آن ولایت نسبت به جمعیت کل افغانستان محاسبه شده است. جزئیات بیشتر در این باره، به تفصیل در بخش روش تحقیق آمده است.

تفصیل یافته‌های نظرسنجی

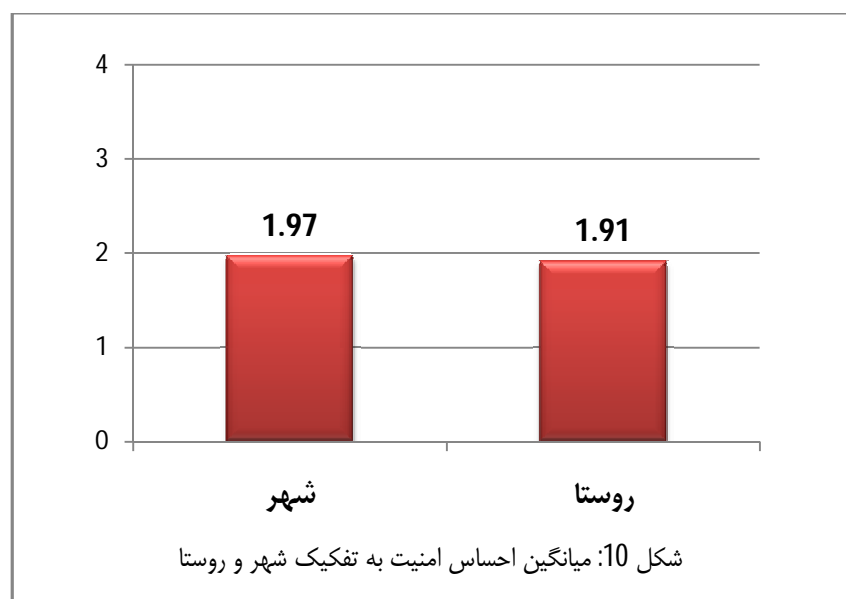
احساس امنیت در شهر یا روستای محل زندگی

شکل 8، نشان می‌دهد که پاسخگویان در محل زندگی خود چقدر احساس امنیت می‌کنند. بیش از 50 درصد پاسخگویان کم (29.7 درصد) و خیلی کم (20.7 درصد) احساس امنیت می‌کنند. 16.8 درصد پاسخگویان گفته‌اند که در محل زندگی‌شان «هیچ احساس امنیت نمی‌کنند». تقریباً 18 درصد پاسخگویان نیز «زیاد» و 14.7 درصد، «خیلی زیاد» احساس امنیت می‌کنند.

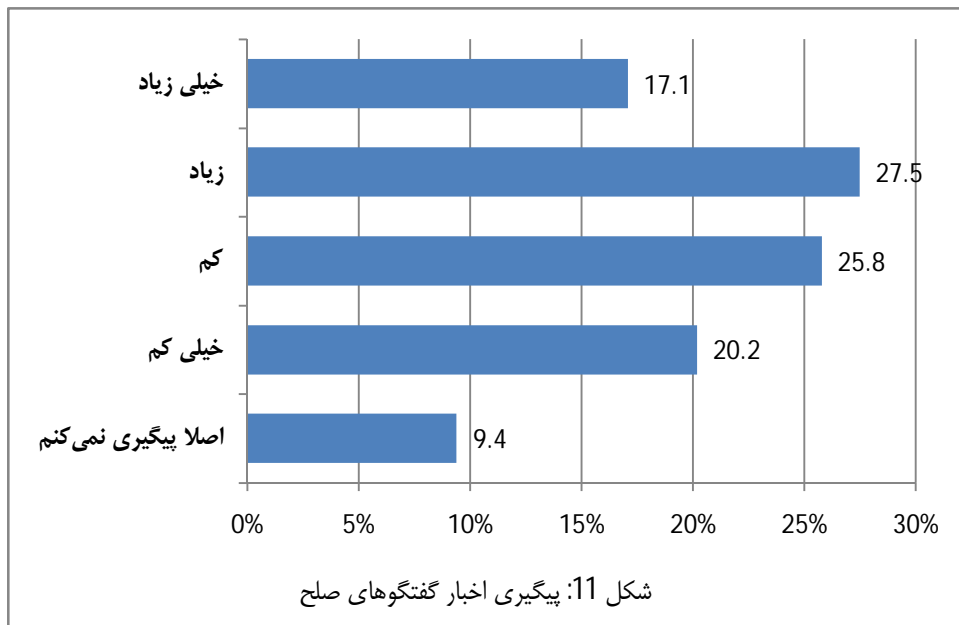

شکل 9، میانگین احساس امنیت پاسخگویان به تفکیک ولایت را نشان می‌دهد. میانگین محاسبه شده، تغییر کد پاسخ‌های: هیچ احساس امنیت نمی‌کنم (= 0)، خیلی کم (= 1)، کم (= 2)، زیاد (= 3)، خیلی زیاد (= 4) است. بیشترین میانگین احساس امنیت در محل زندگی به بامیان (3.46)، بلخ (3.18) و غور (2.55) تعلق دارد. در حالی که کمترین مقدار میانگین به ولایت‌های غزنی (1.35)، زابل (1.12) و کندوز (1.05) تعلق دارد.

شکل 10، میانگین احساس امنیت به تفکیک شهر و روستا را نشان می‌دهد. بر اساس شکل، تفاوت چندانی بین احساس امنیت مردم شهری و روستایی وجود ندارد.

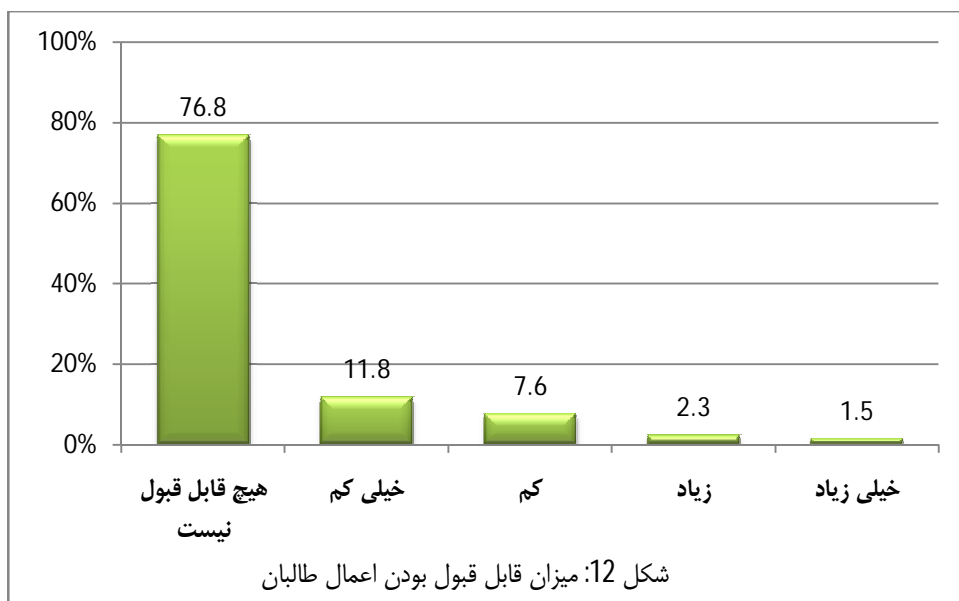
پیگیری اخبار گفتگوهای صلح

شکل 11، میزان پیگیری اخبار گفتگوهای صلح دولت افغانستان با طالبان را نشان می‌دهد. در مجموع 44.6 درصد پاسخگویان، زیاد (27.5 درصد) و (17.1 درصد) خیلی زیاد پیگیر این موضوع بوده‌اند. 46 درصد پاسخگویان، کم (25.8 درصد) کم و (20.2 درصد) خیلی کم پیگیر این موضوع بوده‌اند. همچنین 9.4 درصد پاسخگویان هم اصلاً پیگیر گفتگوهای صلح نبوده‌اند.

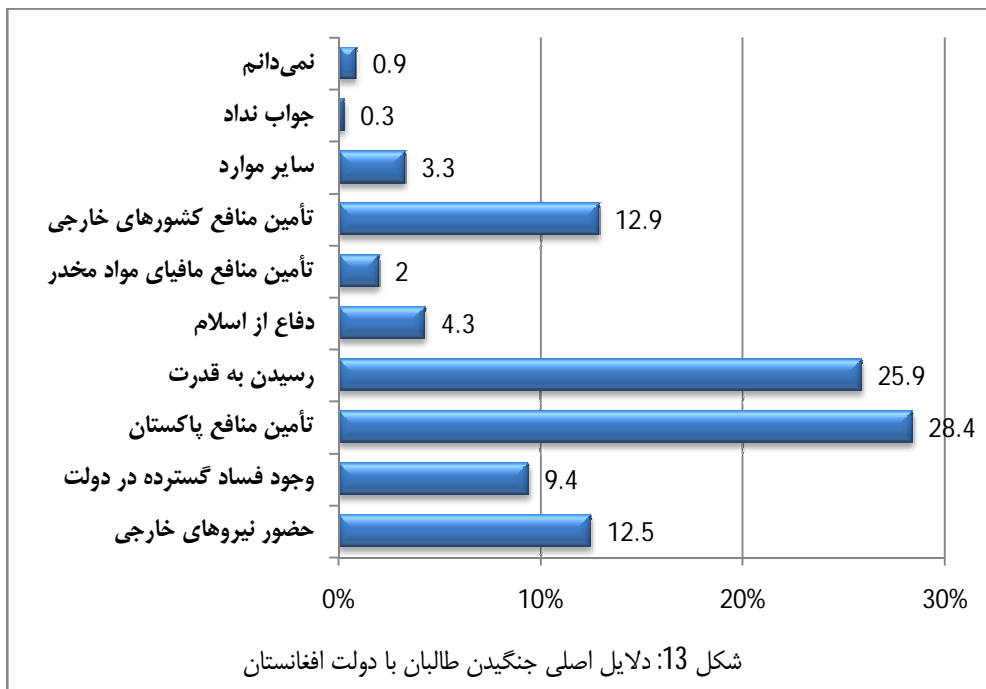
دیدگاه‌های مردم نسبت به طالبان

در این بخش با استفاده از برخی سؤالات پرسشنامه، دیدگاه‌های کلی مردم راجع به طالبان تجزیه و تحلیل شده است.

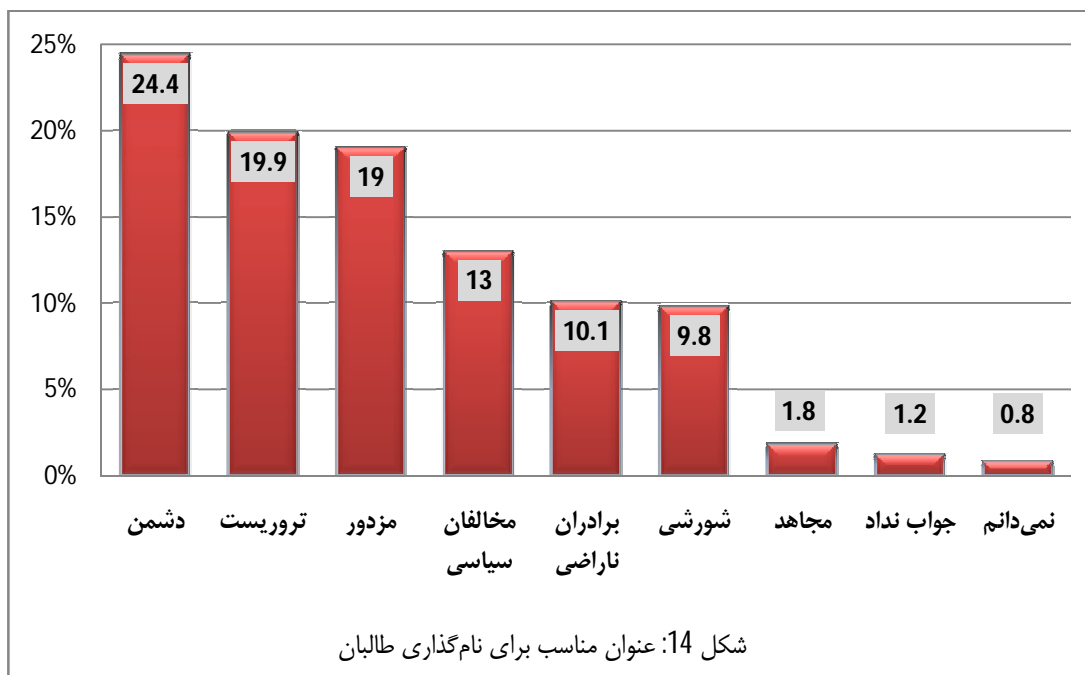

شکل 12 (صفحه قبل)، میزان قابل قبول بودن اعمال طالبان را نشان می‌دهد. 76.8 درصد پاسخگویان معتقدند که رفتار طالبان «هیچ قابل قبول نیست». در همین راستا، 11.8 درصد پاسخگویان جواب «خیلی کم» و 7.6 درصد پاسخگویان هم جواب «کم» را انتخاب کرده‌اند. در مجموع، 3.8 درصد پاسخگویان اعمال طالبان را قابل قبول دانسته‌اند (1.5 درصد، خیلی زیاد و 2.3 درصد، زیاد).

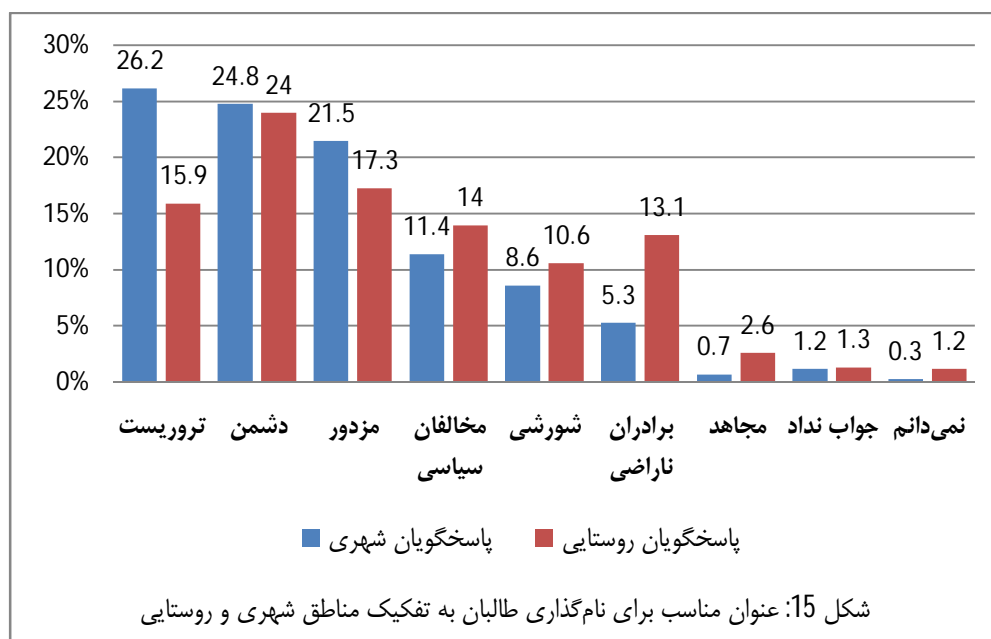
شکل 13، طیفی از دلایل جنگیدن طالبان با دولت افغانستان، را نشان می‌دهد. اکثریت نسبی پاسخگویان (28.4 درصد) «تأمین منافع پاکستان» را دلیل اصلی مبارزات طالبان می‌دانند. به تعقیب آن، 25.9 درصد پاسخگویان بر این باورند که آنها برای «رسیدن به قدرت» می‌جنگند. تقریباً 13 درصد معتقدند آنها برای «تأمین منافع کشورهای خارجی» می‌جنگند. 12.5 درصد پاسخگویان گفته‌اند که دلیل اصلی جنگیدن آنها «حضور نیروهای خارجی» است. نکته جالب توجه این است که فقط 4.3 درصد پاسخگویان بر این باورند که آنها برای «دفاع از اسلام» می‌جنگند.

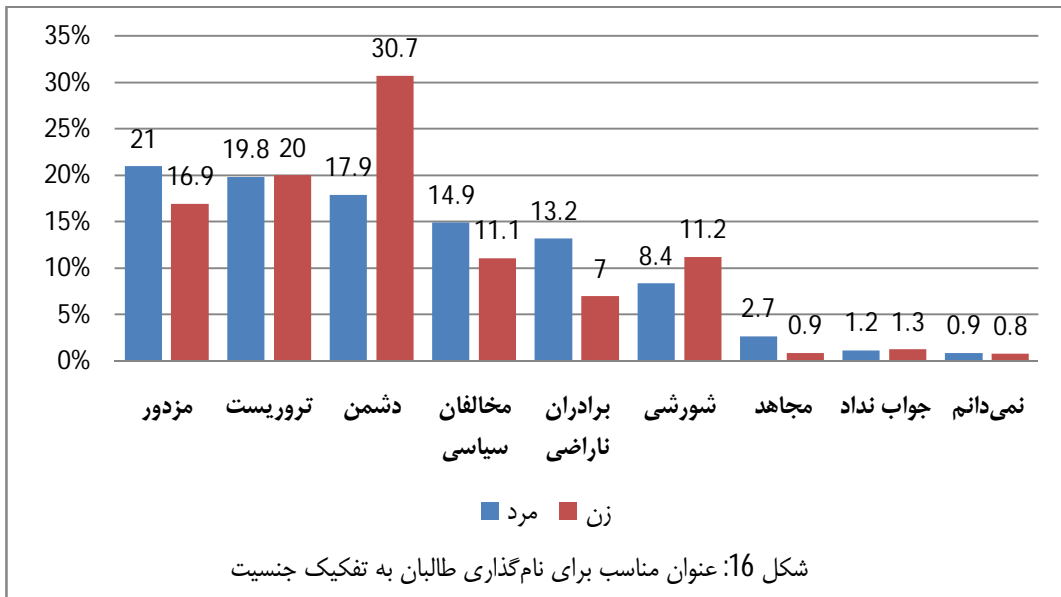

شکل 14 (صفحه بعد)، نشان‌دهنده پاسخ‌ها به این پرسش است که پاسخگویان چه عنوانی را برای نام‌گذاری طالبان مناسب می‌دانند. در مجموع، 63.3 درصد پاسخگویان، عنوان‌های دشمن (24.4 درصد)، تروریست (19.9 درصد) و مزدور (19 درصد) را برای نام‌گذاری طالبان مناسب دانسته‌اند. همچنین فقط 1.8 درصد پاسخگویان با عنوان «مجاهد» برای نام‌گذاری طالبان موافق بوده‌اند. تقریباً 33 درصد پاسخگویان هم عناوین مخالفان سیاسی (13 درصد)، برادران ناراضی (10.1 درصد) و شورشی (9.8 درصد) را برای نام‌گذاری طالبان مناسب دانسته‌اند. 1.2 درصد پاسخگویان به این سؤال جواب ندادند و 0.8 درصد هم گفته‌اند «نمی‌دانم».

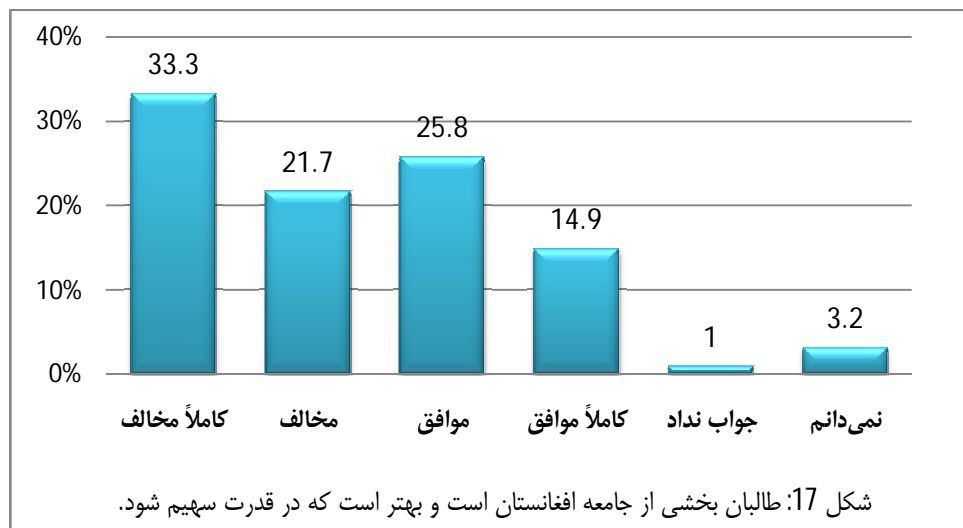

شکل 15، عنوان مناسب برای نام گذاری طالبان را به تفکیک محل زندگی پاسخگویان نشان می دهد. 72.5 درصد پاسخگویان شهری عنوان های تروریست (26.2 درصد)، دشمن (24.8 درصد) و مزدور (24.5 درصد) را برای نام گذاری طالبان مناسب دانسته اند. بر همین مبنا، 54.7 درصد پاسخگویان روستایی نیز عنوان های دشمن (24 درصد)، مزدور (17.3 درصد) و تروریست (15.9 درصد) را برای نام گذاری طالبان مناسب دانسته اند. همچنین پاسخگویان روستایی (2.6 درصد) نسبت به شهری (0.7 درصد) عنوان مجاهد را برای نام گذاری طالبان بیشتر مناسب دانسته اند.

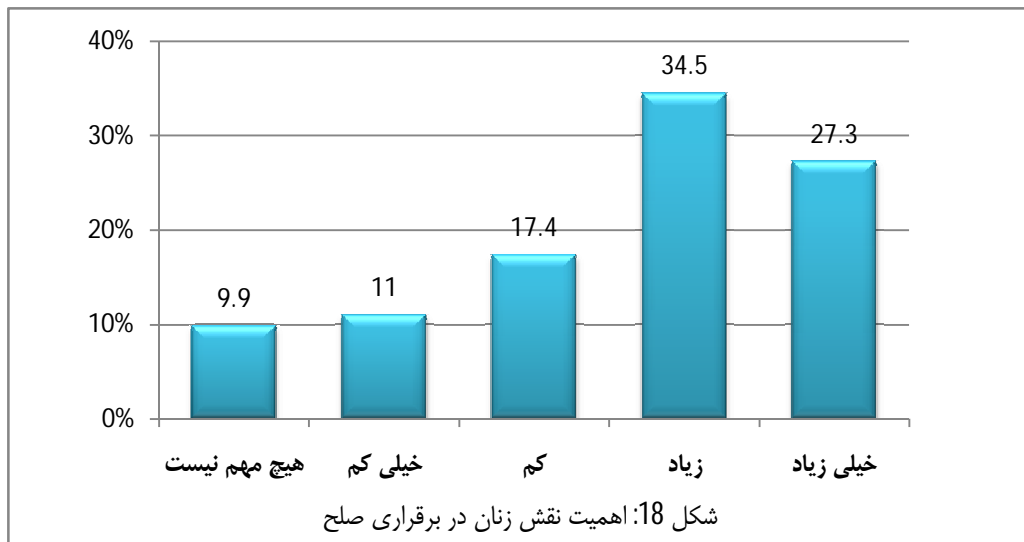

شکل 16، عنوان مناسب برای نام‌گذاری طالبان را به تفکیک جنسیت پاسخگویان نشان می‌دهد. 67.6 درصد پاسخگویان زن عنوان‌های دشمن (30.7 درصد)، تروریست (20 درصد) و مزدور (16.9 درصد) را برای نام‌گذاری طالبان مناسب دانسته‌اند. بر همین مبنا، 58.7 درصد پاسخگویان مرد نیز عنوان‌های مزدو (21 درصد)، تروریست (19.8 درصد) و دشمن (17.9 درصد) را برای نام‌گذاری طالبان مناسب دانسته‌اند. همچنین پاسخگویان مرد (2.7 درصد) نسبت به پاسخگویان زن (0.9 درصد) عنوان مجاهد را برای نام‌گذاری طالبان بیشتر مناسب دانسته‌اند.

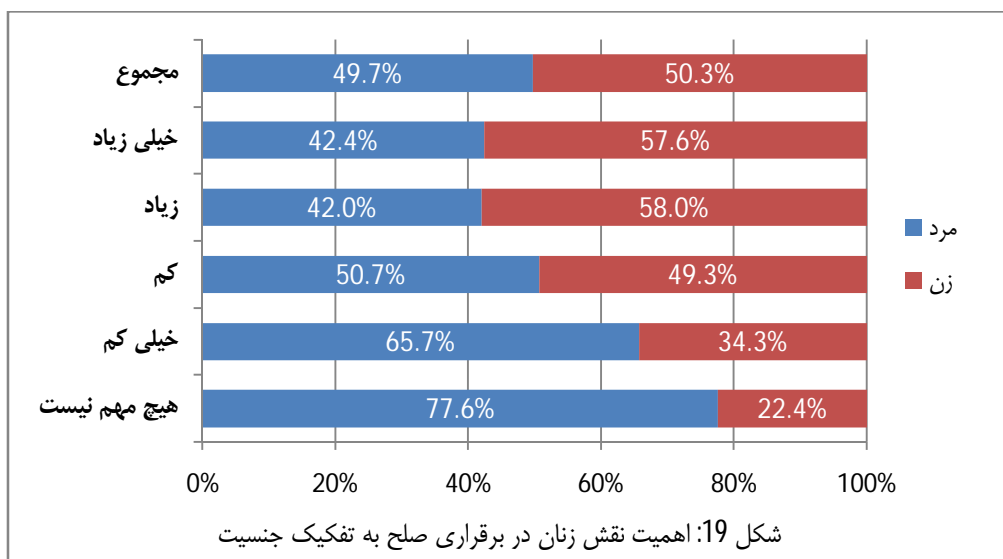

شکل 17، میزان موافقت و مخالفت پاسخگویان با جمله «طالبان بخشی از جامعه افغانستان است و بهتر است که در قدرت سهیم شود» را نشان می‌دهد. در مجموع 55 درصد پاسخگویان با این جمله «مخالف» بوده‌اند (33.3 درصد، کاملاً مخالف و 21.7 درصد، مخالف)؛ همچنین 40.7 درصد پاسخگویان نیز «موافق» این جمله بوده‌اند (25.8 درصد، موافق و تقریباً 15 درصد، کاملاً موافق).

زنان و گفتگوهای صلح

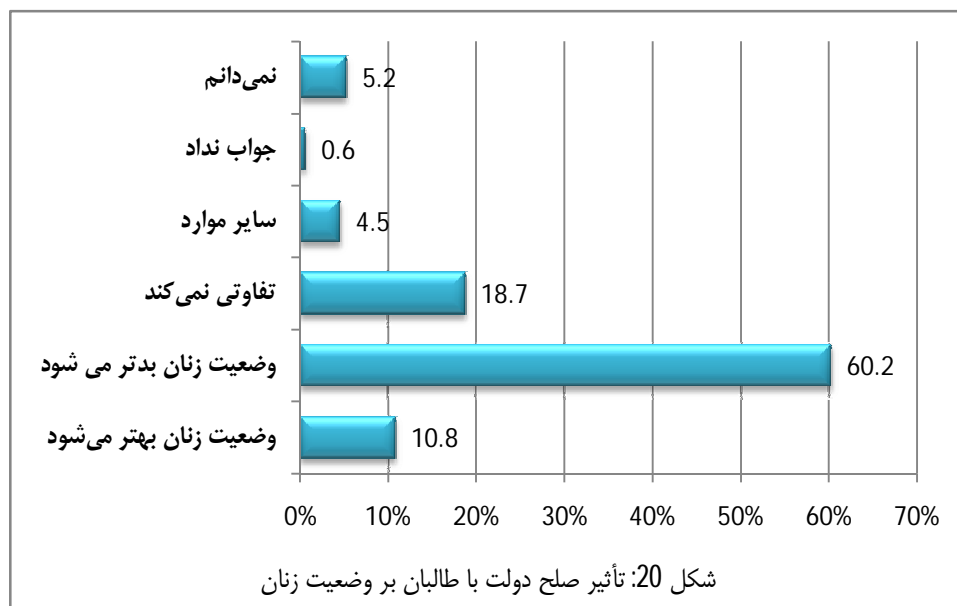

شکل 18، اهمیت نقش زنان در برقراری صلح را نشان می‌دهد. تقریباً 62 درصد پاسخگویان (34.5 درصد و 27.3 درصد) اهمیت نقش آنان را «زیاد» و «خیلی زیاد» توصیف کرده‌اند. همچنین تقریباً 28 درصد پاسخگویان (17.4 درصد و 11 درصد) اهمیت نقش آنان را «کم» و «خیلی کم» می‌دانند. تقریباً 10 درصد پاسخگویان معتقدند که نقش زنان در برقراری صلح «هیچ مهم نیست».

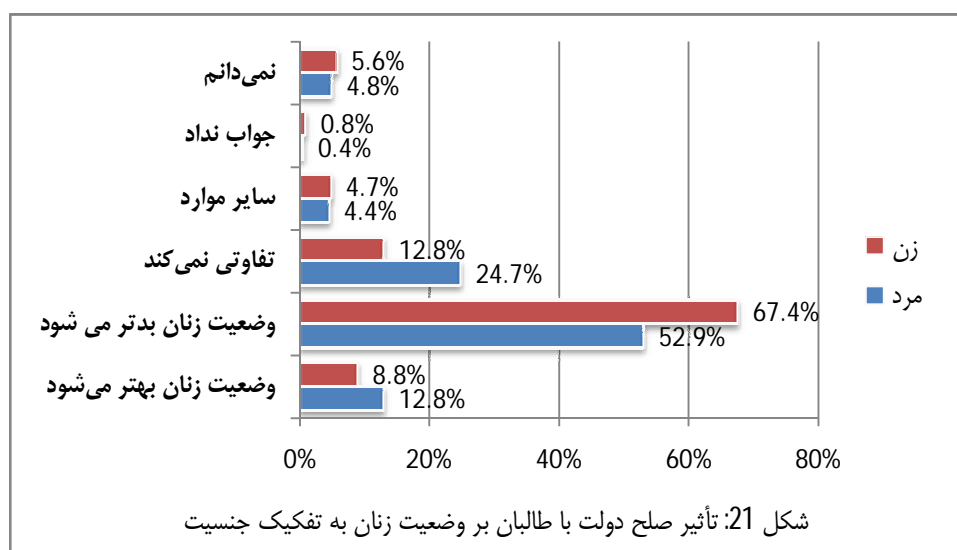

شکل 19، اهمیت نقش زنان در برقراری صلح به تفکیک جنسیت پاسخگویان را نشان می‌دهد. 77.6 درصد پاسخگویانی که جواب «هیچ مهم نیست» را انتخاب کرده‌اند، مردان و 22.4 درصد پاسخگویانی که همان جواب را انتخاب کرده‌اند، زنان بوده‌اند. 65.7 درصد پاسخگویانی که جواب «خیلی کم» را انتخاب کرده‌اند مردان و تقریباً 34 درصد پاسخگویانی که همین جواب را انتخاب کرده‌اند، زنان بوده‌اند. همچنین از میان پاسخگویانی که جواب «خیلی زیاد» را انتخاب کرده‌اند، 42.4 درصد را مردان و 57.6 درصد را زنان تشکیل داده است. زنان در مقایسه با مردان بیشتر معتقدند که نقش زنان در برقراری صلح اهمیت دارد.

شکل 20، تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان نشان می‌دهد. 60.2 درصد پاسخگویان بر این باورند که «وضعیت زنان بدتر می‌شود». 10.8 درصد پاسخگویان معتقدند که «وضعیت زنان بهتر می‌شود». 18.7 درصد پاسخگویان نیز معتقدند که وضعیت زنان «تفاوتی نمی‌کند».

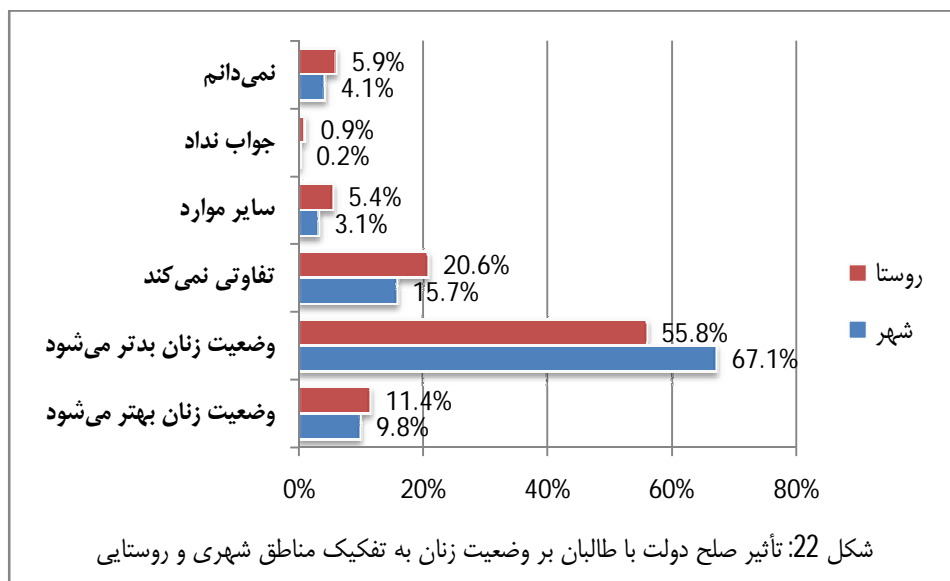

شکل 21، تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان به تفکیک جنسیت پاسخگویان را نشان می‌دهد. تقریباً 67 درصد پاسخگویان زن بر این باورند که «وضعیت زنان بدتر می‌شود». در همین راستا تقریباً 53 درصد پاسخگویان مرد بر این عقیده‌اند که «وضعیت زنان بدتر می‌شود». 12.8 مردان بر این باورند که «وضعیت زنان بهتر می‌شود»، همچنین 8.8 درصد زنان هم معتقدند که وضعیت زنان بهتر می‌شود.

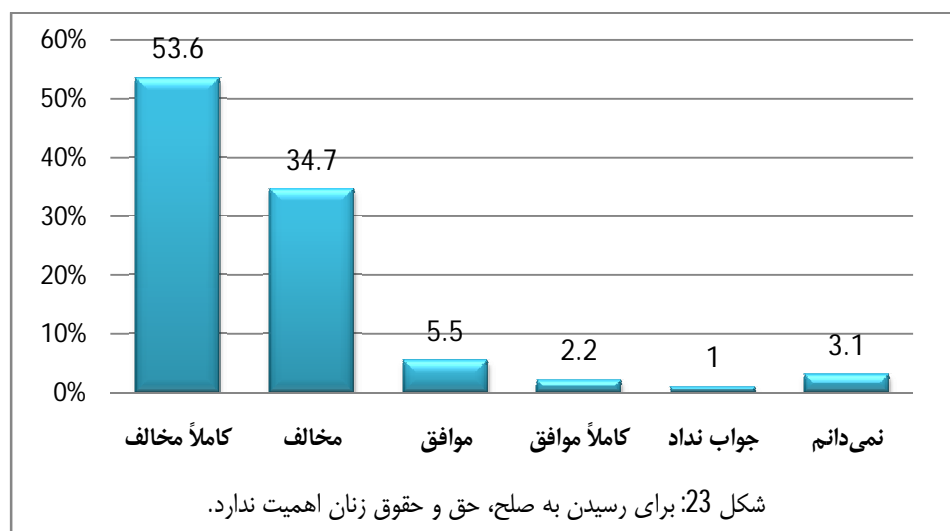

شکل 22 (صفحه بعد)، تأثیر صلح دولت با طالبان بر وضعیت زنان به تفکیک مناطق شهری و روستایی را نشان می‌دهد. 67.1 درصد پاسخگویان مناطق شهری بر این باورند که «وضعیت زنان بدتر می‌شود». در همین راستا 55.8 درصد پاسخگویان مناطق روستایی نیز بر همین عقیده هستند. 11.4 درصد پاسخگویان

مناطق روستایی بر این باورند که «وضعیت زنان بهتر می‌شود». همچنین تقریباً 10 درصد پاسخگویان مناطق شهری هم بر همین عقیده بوده‌اند.

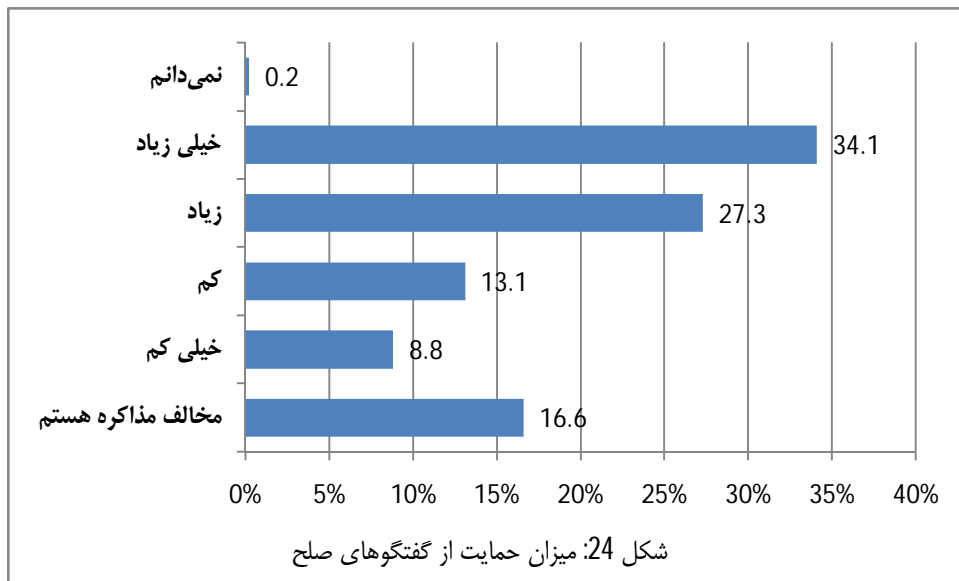

از میان پاسخگویانی که اعتقاد داشته‌اند که پس از صلح با طالبان، وضعیت زنان بهتر می‌شود، خانم 22 ساله‌ای از ولایت زابل این‌گونه اظهار نظر کرده است: «فعالاً زنان در مناطق ناامن به خصوص در ولایت زابل، نمی‌توانند که وظیفه داشته باشند و تحصیل کنند، بعد از برقراری صلح، وضعیت زنان بهتر خواهد شد.» در همین زمینه، مردی 25 ساله از ولایت کابل این‌گونه اظهار نظر کرده است: «زنان در صلح و امنیت می‌توانند تمام حقوق مشروع خود را به دست بیاورند.»

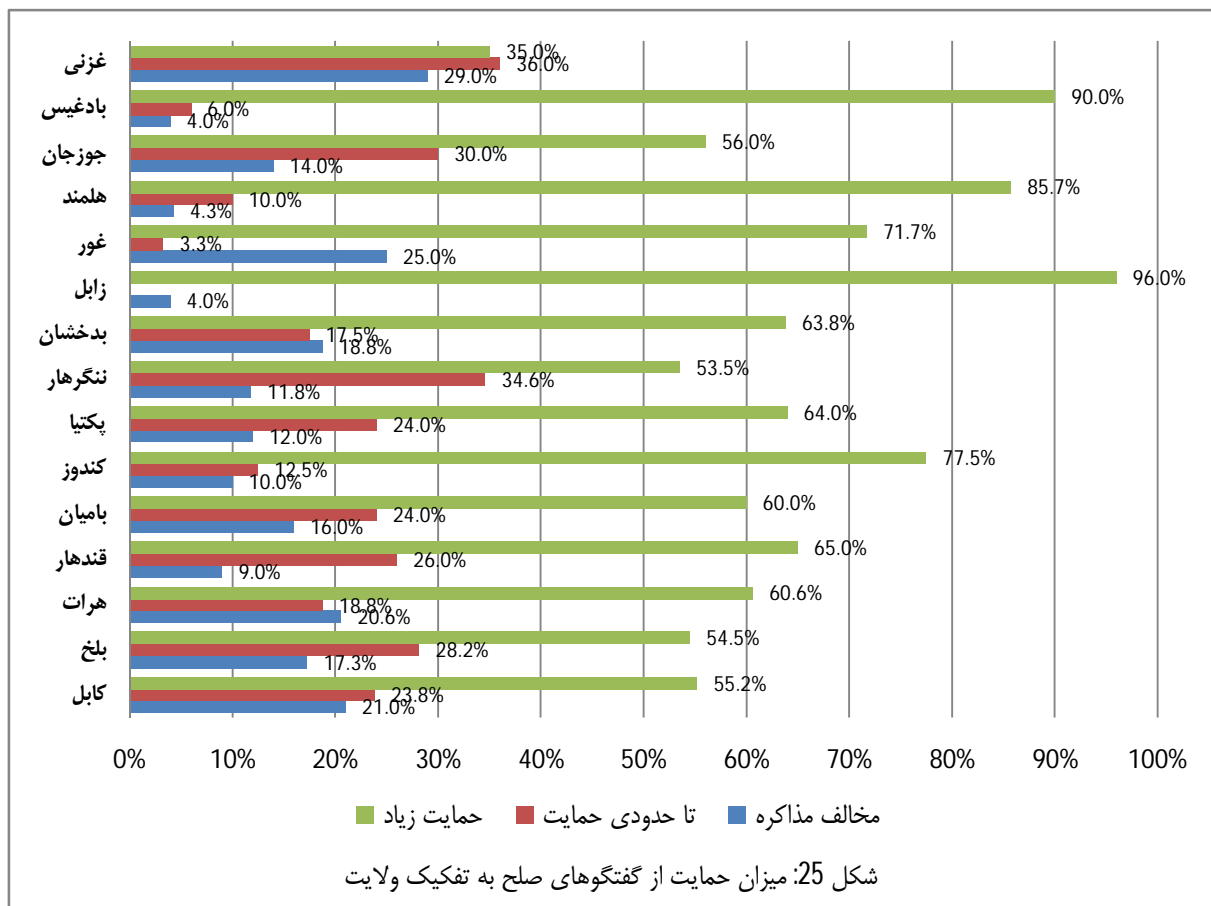

شکل 23، میزان موافقت و مخالفت پاسخگویان با جمله «برای رسیدن به صلح، حق و حقوق زنان اهمیت ندارد» را نشان می‌دهد. در مجموع 88.3 درصد پاسخگویان با این جمله «مخالف» بوده‌اند (53.6 درصد، کاملاً مخالف و 34.7 درصد، مخالف)؛ همچنین 7.7 درصد پاسخگویان نیز «موافق» این جمله بوده‌اند (5.5 درصد، موافق و تقریباً 2 درصد، کاملاً موافق).

دیدگاه پاسخگویان پیرامون حمایت و موفقیت گفتگوهای صلح

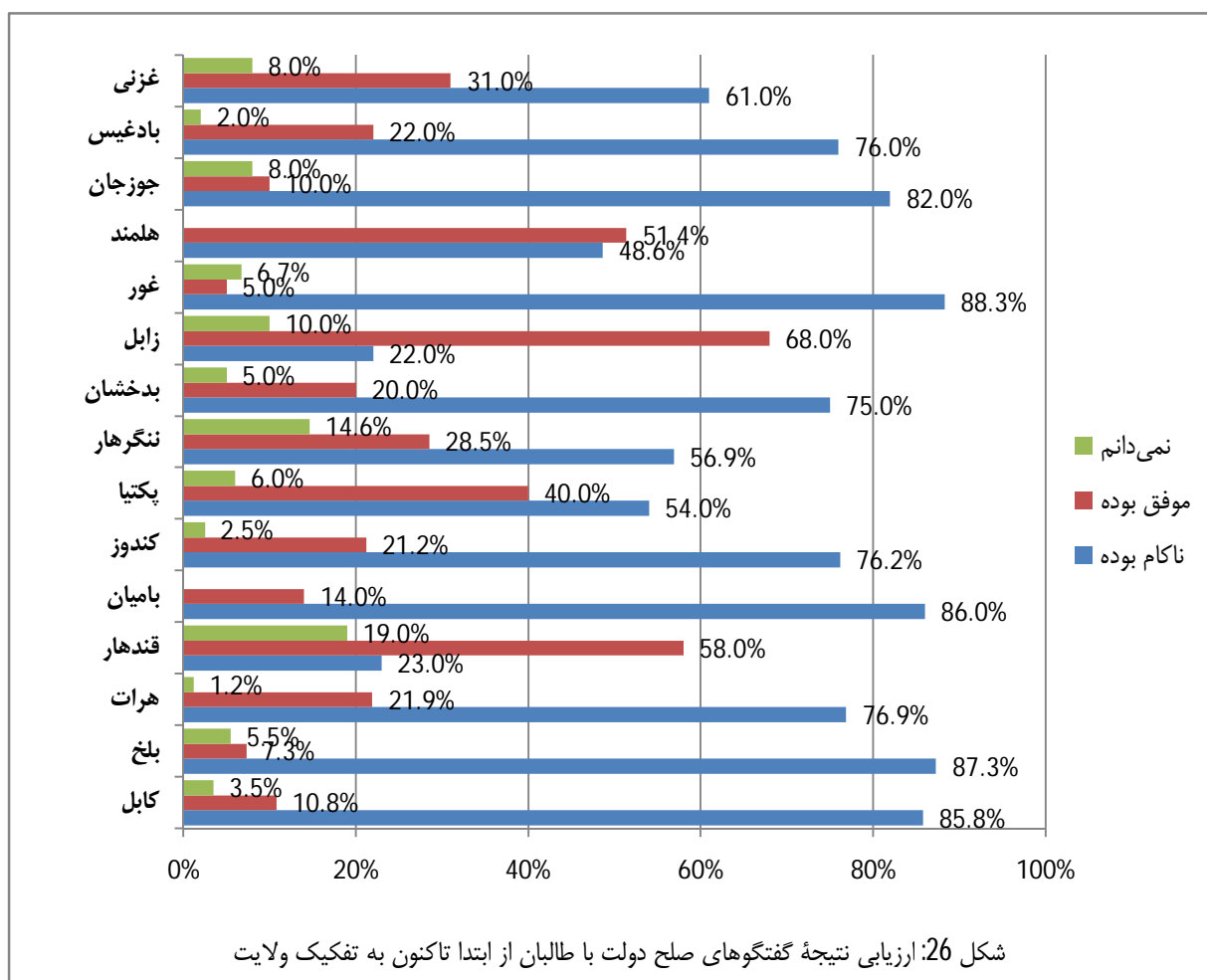

شکل 24، میزان حمایت پاسخگویان از گفتگوهای صلح را نشان می‌دهد. اکثریت پاسخگویان حمایت خود را از این گفتگوها خیلی زیاد (34.1 درصد) و زیاد (27.3 درصد) اعلام کرده‌اند. در همین راستا، تقریباً 22 درصد پاسخگویان، جواب‌های کم (13.1 درصد) و خیلی کم (8.8 درصد) را انتخاب کرده‌اند. جالب توجه این است که 16.6 درصد پاسخگویان هم گفته‌اند «مخالف مذاکره هستم».

شکل 25 (صفحه قبل) میزان حمایت از گفتگوهای صلح به تفکیک ولایت را نشان می‌دهد. اکثریت پاسخگویان در 14 ولایت از این گفتگوها حمایت زیاد می‌کنند. در این میان پاسخگویان ولایات زابل (96 درصد)، بادغیس (90 درصد)، هلمند (تقریباً 86 درصد)، کندوز (77.5 درصد) و غور (تقریباً 72 درصد) بیشترین میزان حمایت خود را از این گفتگوها اعلام کرده‌اند. تنها پاسخگویان ولایت غزنی حمایت کمتری را اظهار کرده‌اند (35 درصد). بیشترین میزان مخالفت‌ها با روند گفتگوهای صلح در میان پاسخگویان ولایات غزنی (29 درصد)، غور (25 درصد)، کابل (21 درصد) و هرات (20 درصد) مشاهده می‌شود.

ارزیابی روند و نتایج گفتگوهای صلح

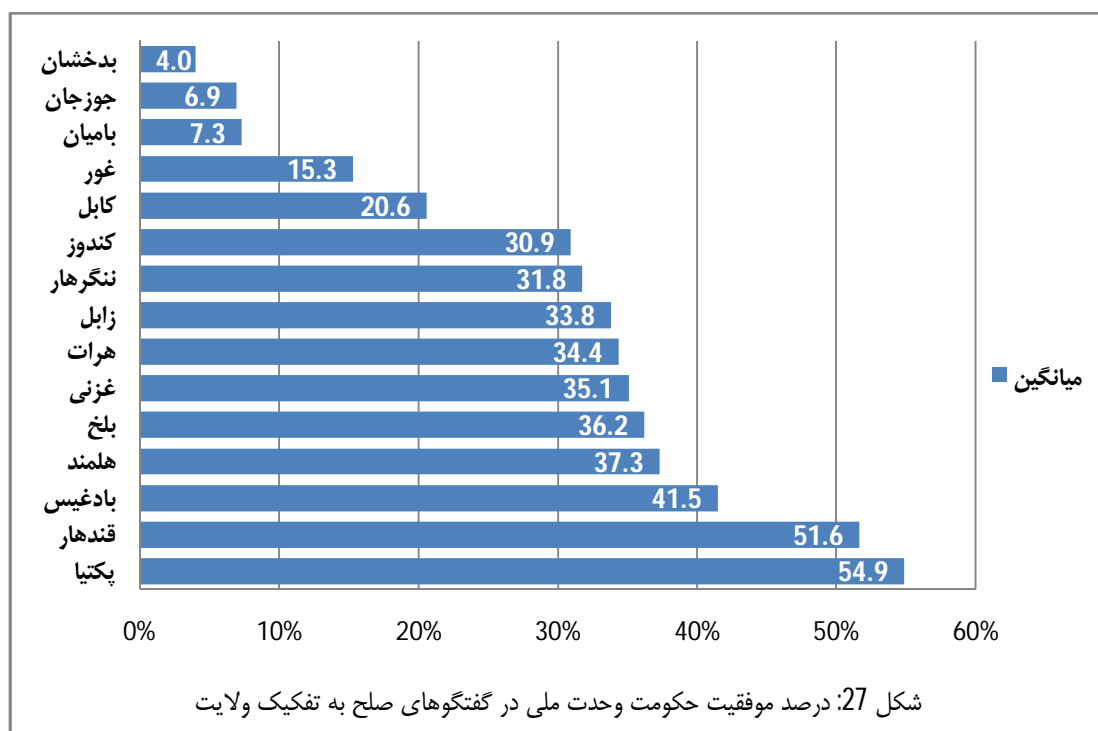
شکل 26، ارزیابی نتیجه گفتگوهای صلح دولت با طالبان به تفکیک ولایت را نشان می‌دهد. از میان 15 ولایت، اکثریت پاسخگویان ولایات قندهار (58 درصد)، زابل (68 درصد) و هلمند (51.4 درصد) اظهار کرده‌اند که گفتگوهای صلح دولت با طالبان موفق بوده است. اما چنانکه در شکل 24 مشخص است، غیر از این چهار ولایت، اکثریت پاسخگویان دیگر ولایات این گفتگوها را ناکام توصیف کرده‌اند. اکثریت پاسخگویان (بالای 70 درصد) ولایات کابل، بلخ، هرات، بامیان، کندوز، بدخشان، غور، جوزجان و بادغیس این گفتگوها را ناکام توصیف کرده‌اند.

جدول 4، درصد موفقیت حکومت وحدت ملی در روند گفتگوهای صلح را نشان می‌دهد. میانگین میزان موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح از سوی تمام پاسخگویان، 28.61 درصد به دست آمده است.

جدول 4: درصد موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح

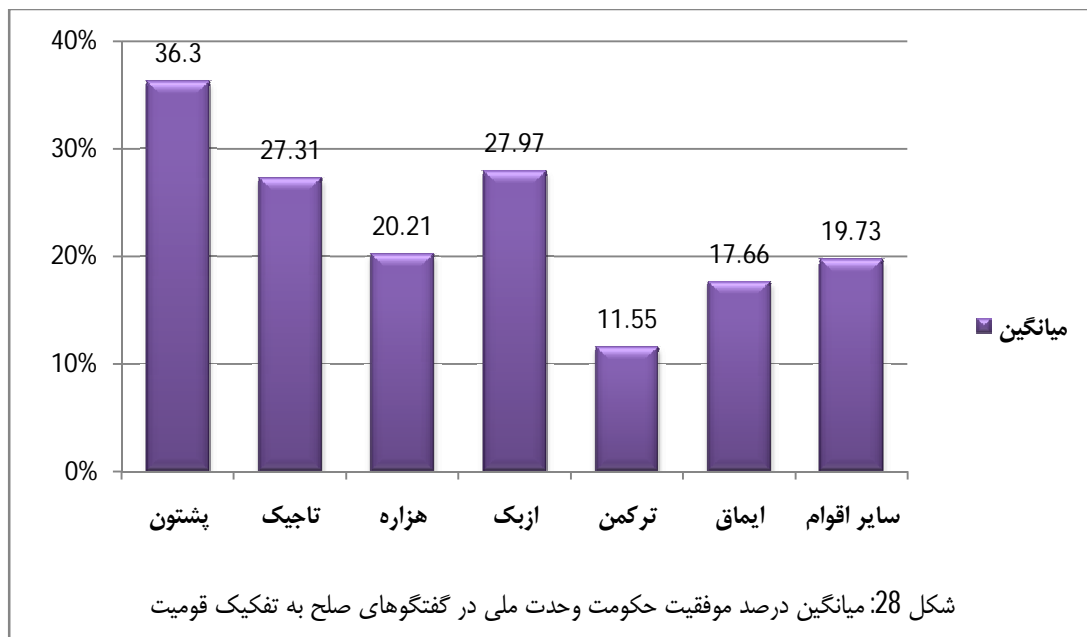
تعداد پاسخگویان	1540
میانگین (متوسط درصد موفقیت)	28.61
کمترین درصد	0
بیشترین درصد	100

شکل 27، میانگین برآورد پاسخگویان از موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح به تفکیک ولایت را نشان می‌دهد. پاسخگویان ولایت پکتیا با میانگین تقریباً 55 درصد، ولایت قندهار با میانگین تقریباً 52 درصد و پاسخگویان ولایت بادغیس با میانگین 41.5 درصد، بیشترین امیدواری را به موفقیت حکومت فعلی در گفتگوهای صلح دارند. همچنین پاسخگویان ولایات بدخشان با میانگین 4 درصد، جوزجان و بامیان با میانگین هر کدام تقریباً 7 درصد، کمترین میزان موفقیت در گفتگوهای صلح را برای حکومت وحدت ملی متصور شده‌اند.

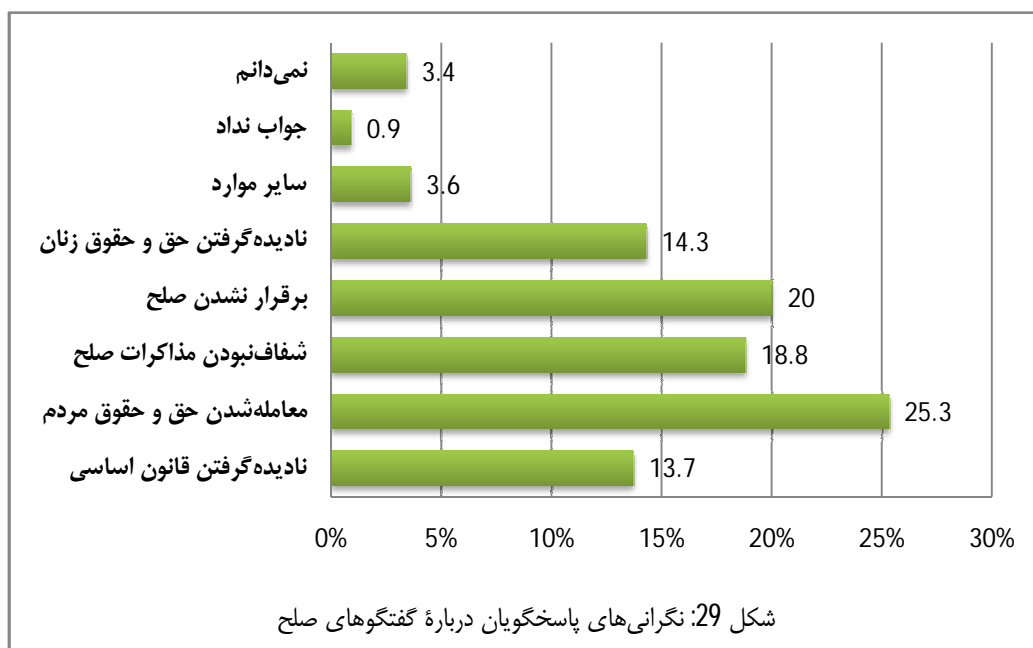

شکل 28 (صفحه بعد)، میانگین برآورد پاسخگویان از موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح به تفکیک قومیت را نشان می‌دهد. پاسخگویان پشتون با 36.3 درصد، بالاترین میزان خوشبینی نسبت به موفقیت حکومت وحدت ملی در گفتگوهای صلح را دارند. این میزان خوشبینی در میان پاسخگویان

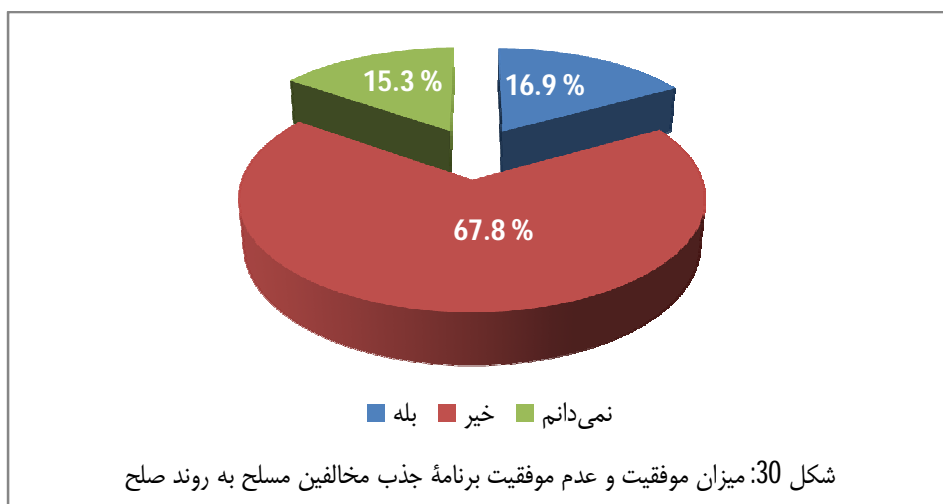
ازبک تقریباً 28 درصد است. میزان خوشبینی پاسخگویان تاجیک 27.31 درصد و هزاره 20.21 درصد بوده است. کمترین میزان خوشبینی نزد ترکمن‌ها با برآورد میانگین 11.55 درصد مشاهده می‌شود.

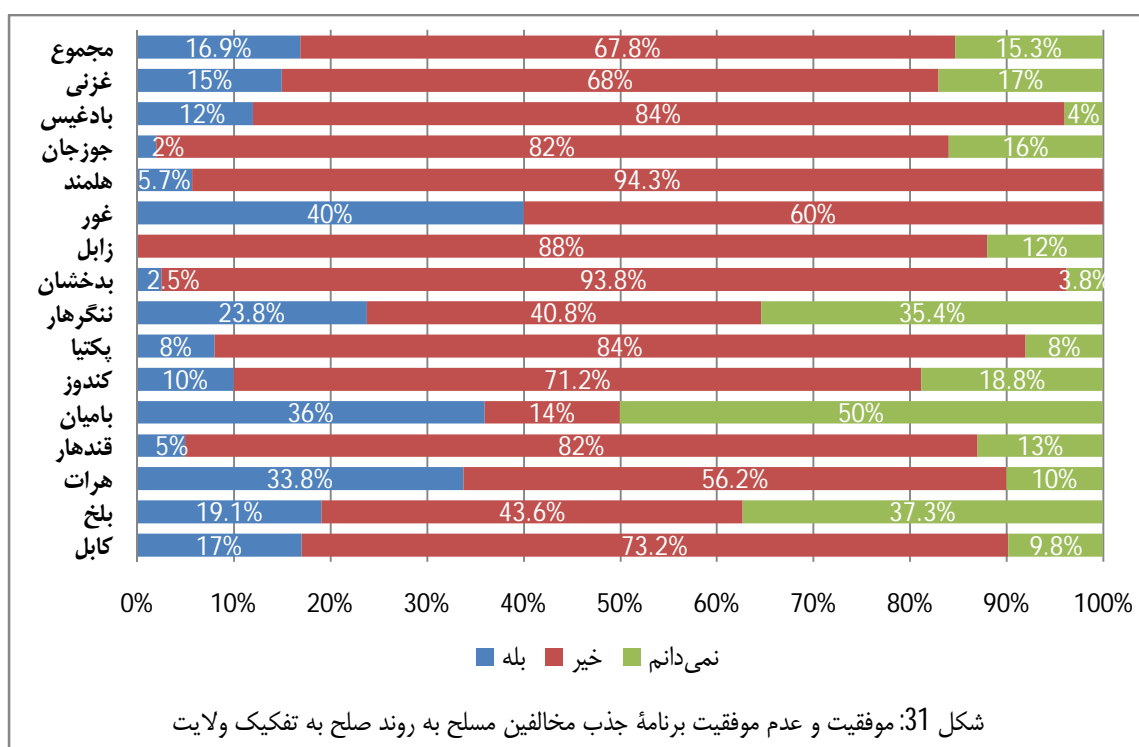
شکل 29، نگرانی‌های پاسخگویان درباره گفتگوهای صلح دولت با طالبان را نشان می‌دهد. تقریباً 25 درصد پاسخگویان گفته‌اند که نگرانی اصلی آنها «معامله‌شدن حق و حقوق مردم» است. 20 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که نگرانی اصلی آنان «برقرارنشدن صلح است». تقریباً 19 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که نگرانی اصلی آنها «شفاف نبودن مذاکرات صلح» است. «نادیده گرفتن حق و حقوق زنان» با 14.3 درصد و «نادیده گرفتن قانون اساسی» با 13.7 درصد از دیگر نگرانی‌های مهم پاسخگویان است.

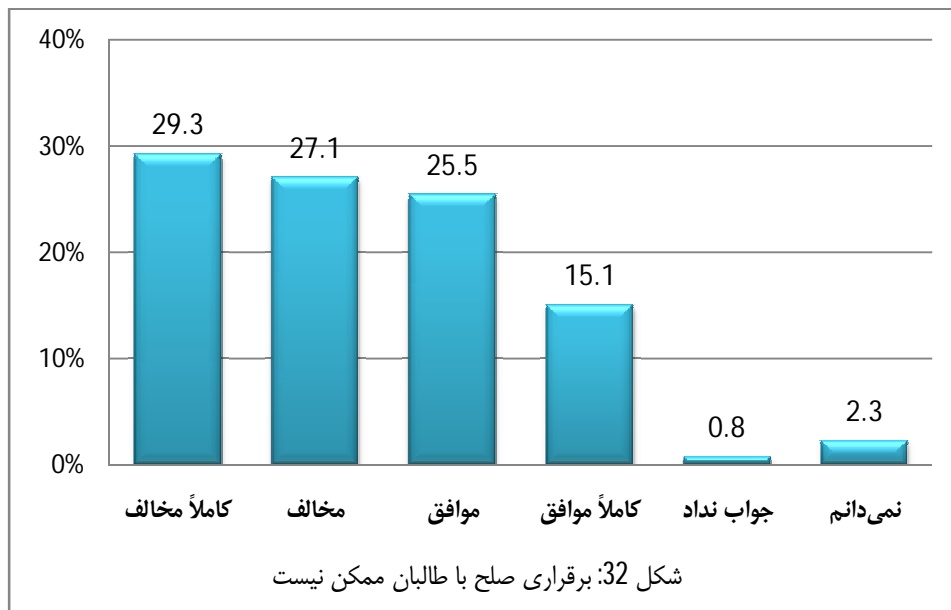

شکل 30، میزان موفقیت و عدم موفقیت «برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح» را نشان می‌دهد. این برنامه یکی از پرهزینه‌ترین تلاش‌های دولت افغانستان در راستای آوردن صلح بوده است. تقریباً 68 درصد پاسخگویان معتقدند که این برنامه موفق نبوده است. تقریباً 17 درصد بر این باورند که این برنامه موفقیت‌آمیز بوده است. و 15.3 درصد پاسخگویان هم گفته‌اند در این باره چیزی نمی‌دانند.

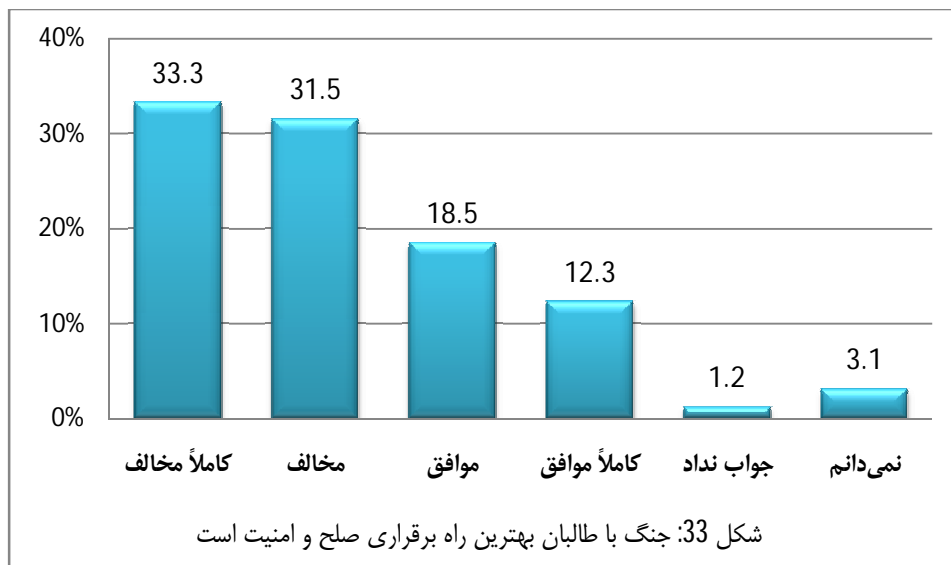

شکل 31، موفقیت و عدم موفقیت برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح به تفکیک ولایت را نشان می‌دهد. تقریباً 94 درصد پاسخگویان هلمند و بدخشان و 88 درصد پاسخگویان زابل معتقدند این برنامه در ولایت آنها موفق نبوده است. 40 درصد پاسخگویان ولایت غور، 36 درصد پاسخگویان ولایت بامیان و تقریباً 34 درصد پاسخگویان ولایت هرات معتقد بوده‌اند که این برنامه موفق بوده است. بیشترین پاسخ «نمی‌دانم» به ترتیب در ولایات بامیان، بلخ و ننگرهار مشاهده شده است.

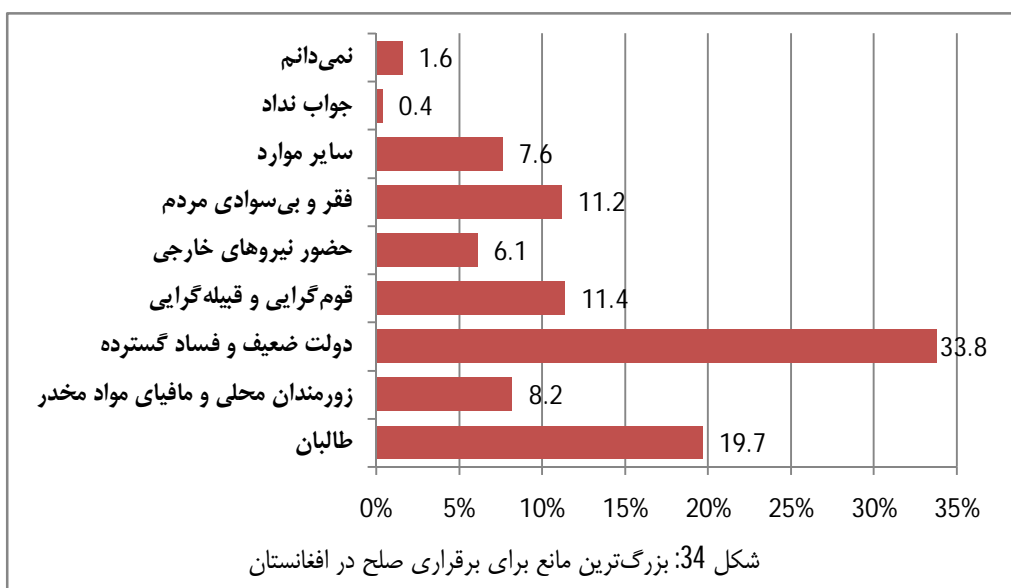

شکل 32، میزان موافقت و مخالفت پاسخگویان با جمله «برقراری صلح با طالبان ممکن نیست» را نشان می‌دهد. در مجموع 56.4 درصد پاسخگویان با این جمله «مخالف» بوده‌اند (29.3 درصد، کاملاً مخالف و 27.1 درصد، مخالف)؛ همچنین 40.6 درصد پاسخگویان نیز «موافق» این جمله بوده‌اند (25.5 درصد، موافق و تقریباً 15 درصد، کاملاً موافق).

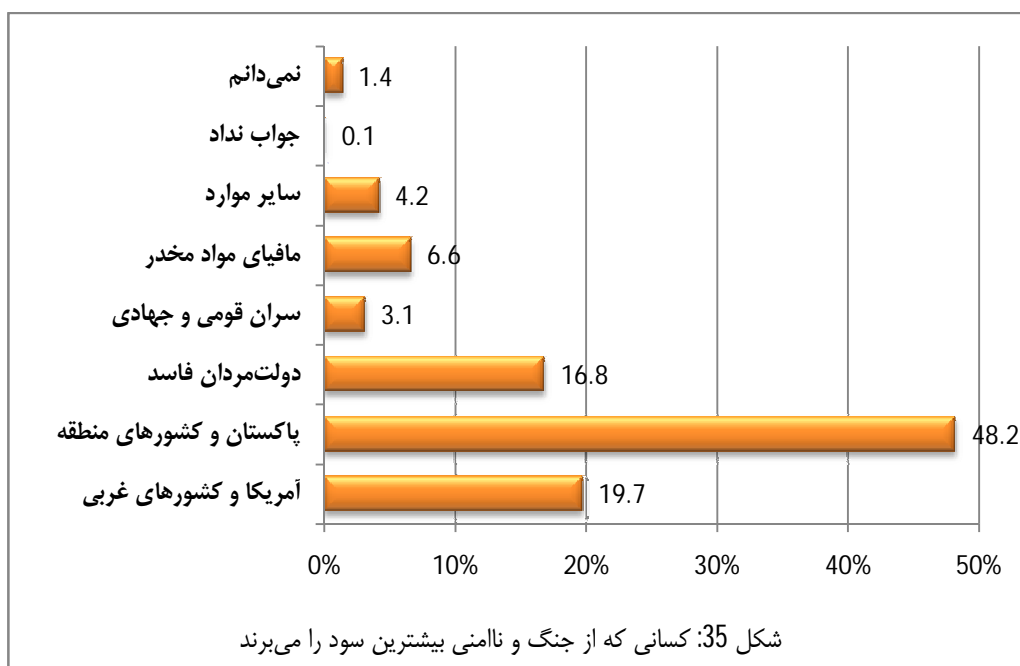

شکل 33، میزان موافقت و مخالفت پاسخگویان با جمله «جنگ با طالبان بهترین راه برقراری صلح و امنیت است» را نشان می‌دهد. تقریباً 65 درصد پاسخگویان با این جمله «مخالف» بوده‌اند (33.3 درصد، کاملاً مخالف و 31.5 درصد، مخالف) این رقم به این معنی است که 65 درصد پاسخگویان، جنگ با طالبان را بهترین راه برقراری صلح و امنیت نمی‌دانند. در نقطه مقابل این نظر، 31 درصد پاسخگویان نیز موافق این هستند که جنگ با طالبان بهترین راه برقراری صلح و امنیت است (18.5 درصد، موافق و تقریباً 12 درصد، کاملاً موافق).

ارزیابی موانع و راه‌حل‌های برقراری صلح

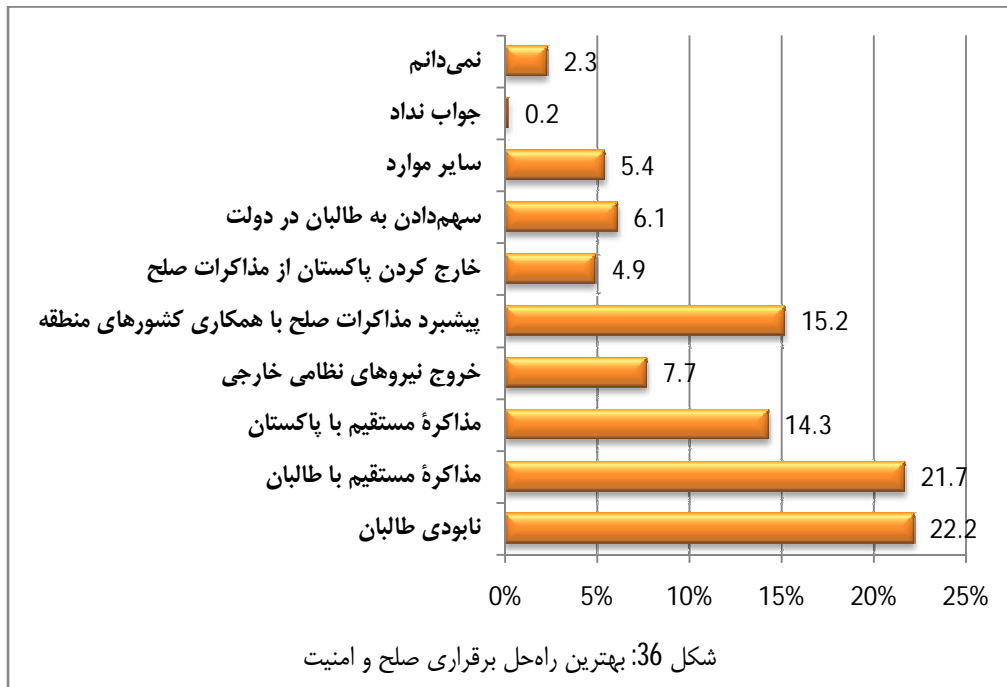

شکل 34، بزرگ‌ترین موانع برای برقراری صلح در افغانستان را نشان می‌دهد. از دید پاسخگویان «دولت ضعیف و فساد گسترده»، تقریباً با 34 درصد، بزرگ‌ترین مانع است. تقریباً 20 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که «طالبان» بزرگ‌ترین مانع برای صلح است. همچنین 11.4 درصد پاسخگویان «قوم‌گرایی و قبیله‌گرایی» را بزرگ‌ترین مانع دانسته‌اند. تقریباً 6 درصد پاسخگویان «حضور نیروهای خارجی» را بزرگ‌ترین مانع برای برقراری صلح دانسته‌اند که این علت در پایین‌ترین انتخاب پاسخگویان قرار دارد.

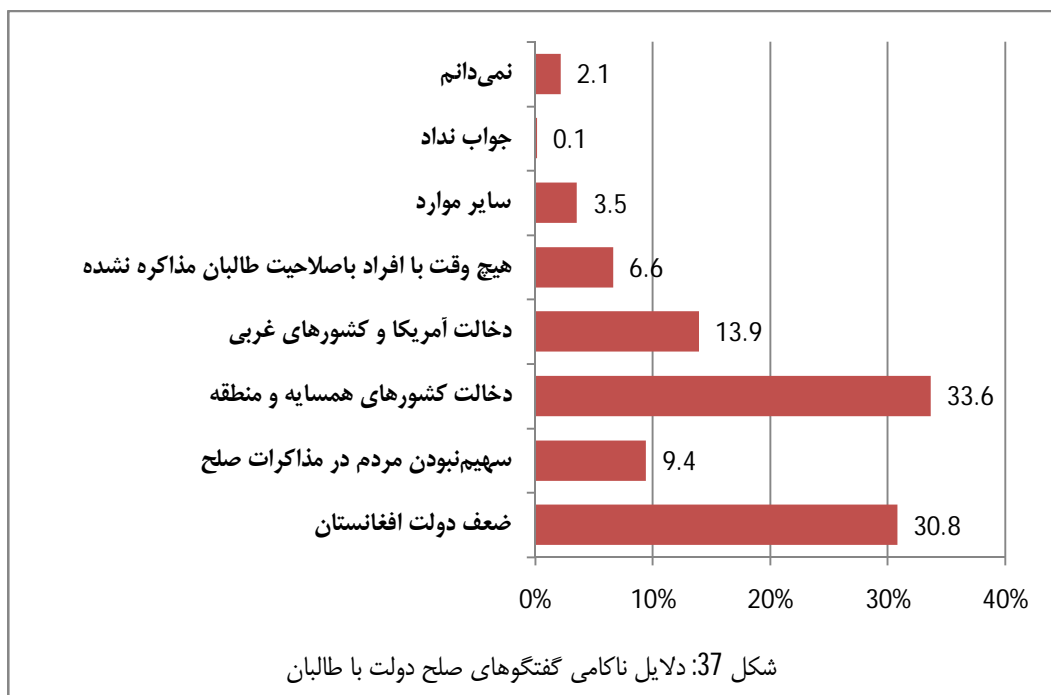

شکل 35، کسانی را نشان می‌دهد که از جنگ و ناامنی در افغانستان بیشترین سود را می‌برند. تقریباً 48 درصد پاسخگویان بر این عقیده‌اند که «پاکستان و کشورهای منطقه» بیشترین سود را از جنگ و ناامنی

افغانستان می‌برند. «آمریکا و کشورهای غربی» با 20 درصد و «دولت‌مردان فاسد» تقریباً با 17 درصد و «مافیای مواد مخدر» با 6.6 درصد در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

شکل 36، بهترین راه‌حل برای برقراری صلح و امنیت در افغانستان را نشان می‌دهد. تقریباً 22 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند «نابودی طالبان» بهترین راه‌حل ممکن است. 21.7 درصد پاسخگویان بر این عقیده‌اند که باید «مذاکره مستقیم با طالبان» صورت گیرد. تقریباً 15 درصد پاسخگویان نیز معتقدند «پیشبرد مذاکرات صلح با همکاری کشورهای منطقه» انجام شود. همچنین «مذاکره مستقیم با پاکستان» با 14.3 درصد و «خروج نیروهای نظامی خارجی» با 7.7 درصد دیگر راه‌حل‌های انتخابی پاسخگویان است.

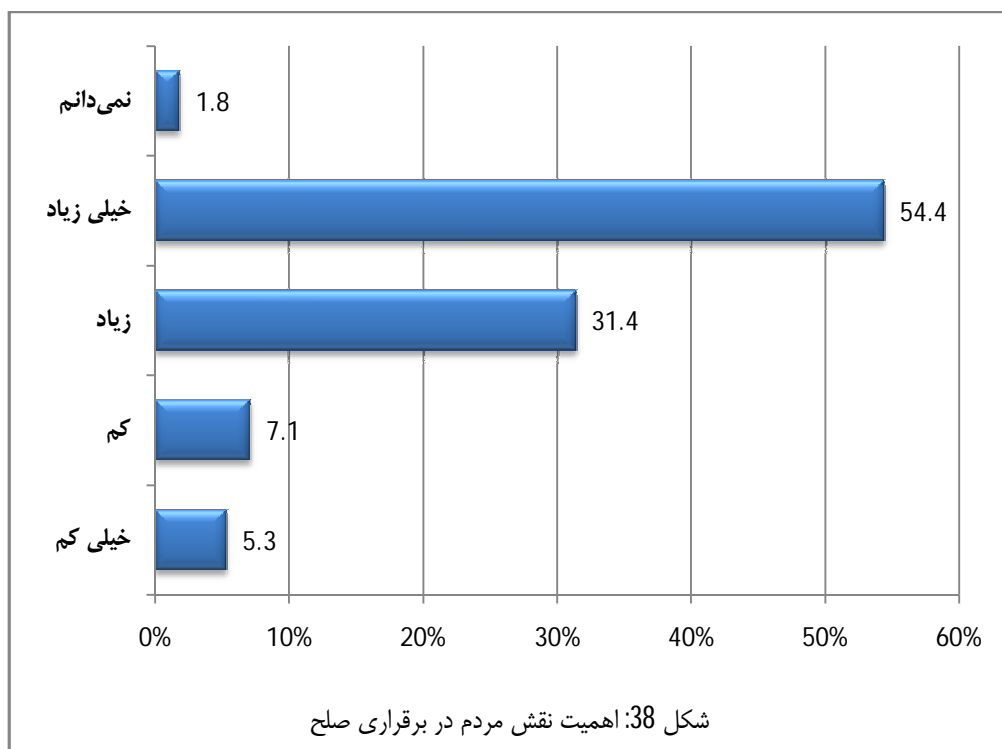

شکل 37 (صفحه قبل)، عوامل ناکامی گفتگوهای صلح دولت با طالبان را نشان می‌دهد. 33.6 درصد پاسخگویان معتقدند که «دخالت کشورهای همسایه و منطقه» عامل ناکامی است. تقریباً 31 درصد پاسخگویان معتقدند «ضعف دولت افغانستان» علت ناکامی است. نزدیک به 14 درصد پاسخگویان معتقدند «دخالت آمریکا و کشورهای غربی» علت ناکامی است. 9.4 درصد پاسخگویان معتقدند «سهیم نبودن مردم در مذاکرات صلح» علت ناکامی است.

ارزیابی نیروهای مؤثر در موفقیت گفتگوهای صلح

مطمئناً برای برقراری صلح در افغانستان، به همکاری و همراهی نیروهای مختلفی نیاز است. این طیف از نیروهای مؤثر در برقراری صلح در افغانستان، از مردم شروع شده و تا کشورهای همسایه و قدرت‌های جهانی ادامه خواهد داشت. در این بخش از نظرسنجی نتایج به دست آمده با محور فوق را ارائه خواهیم کرد.

نقش و جایگاه مردم

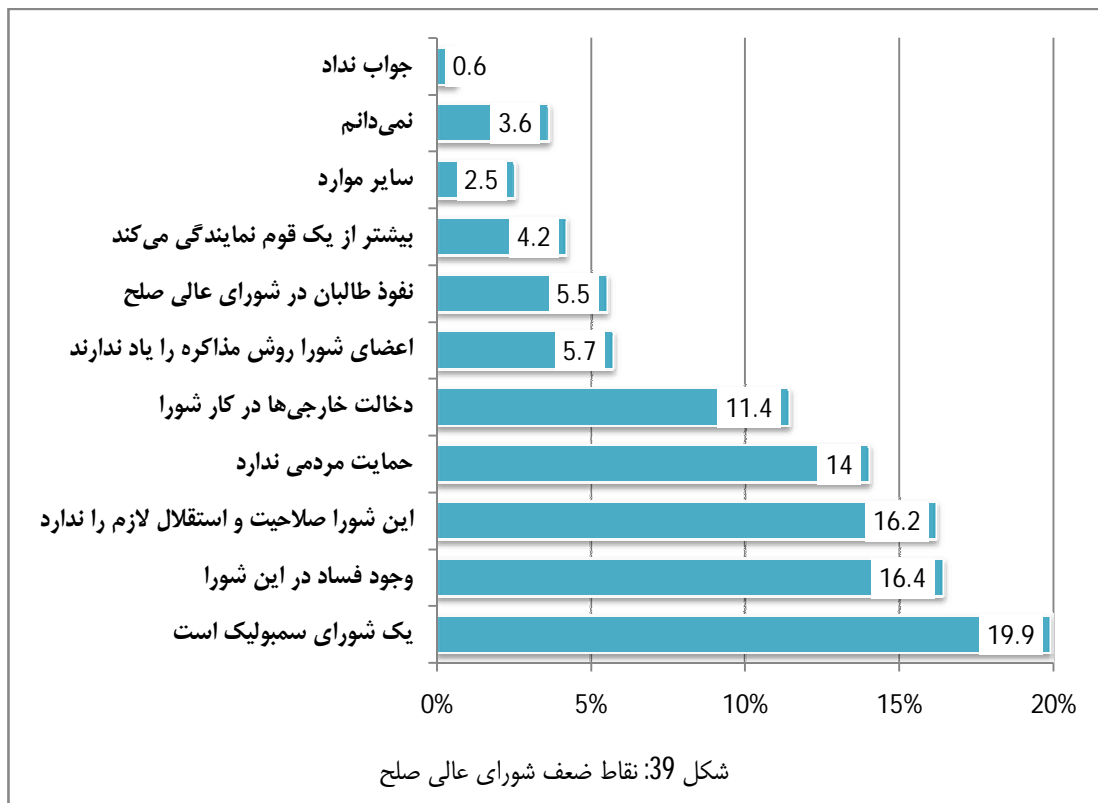

چنانکه شکل 38 نشان می‌دهد، در عموم از دید پاسخگویان نقش مردم در برقراری صلح بسیار مهم است. تقریباً 86 درصد پاسخگویان اهمیت نقش مردم را در برقراری صلح خیلی زیاد (54.4 درصد) و زیاد (31.4 درصد) متصور شده‌اند. همچنین 12.4 درصد پاسخگویان هم در پاسخ به این سؤال، گزینه‌های خیلی کم (5.3 درصد) و کم (7.1 درصد) را انتخاب کرده‌اند.

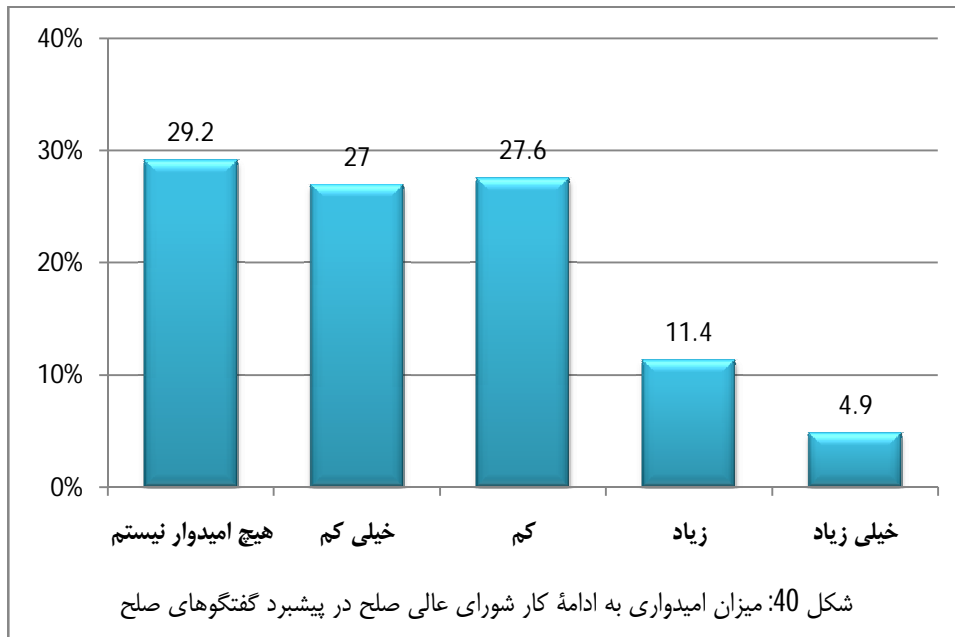
اثرگذاری نهادها و گروه‌های مختلف داخلی

شورای عالی صلح

صرف نظر از قضاوت درباره‌ی کامیابی و ناکامی، دولت افغانستان تلاش‌های زیادی را برای برقراری صلح انجام داده است. یکی از این تلاش‌ها، تشکیل شورای عالی صلح در اکتوبر سال 2010 بود. ضرورت موجودیت شورای عالی صلح افغانستان پس از برگزاری «جرگه‌ی مشورتی صلح» مطرح شد که یکی از پیشنهادهای اصلی جرگه‌ی مشورتی صلح بود. این جرگه با شرکت تقریباً 1500 نفر از سران قبایل در کابل تشکیل شده بود و هدف آن جستجوی راه‌حلی برای برقراری صلح در افغانستان بود.

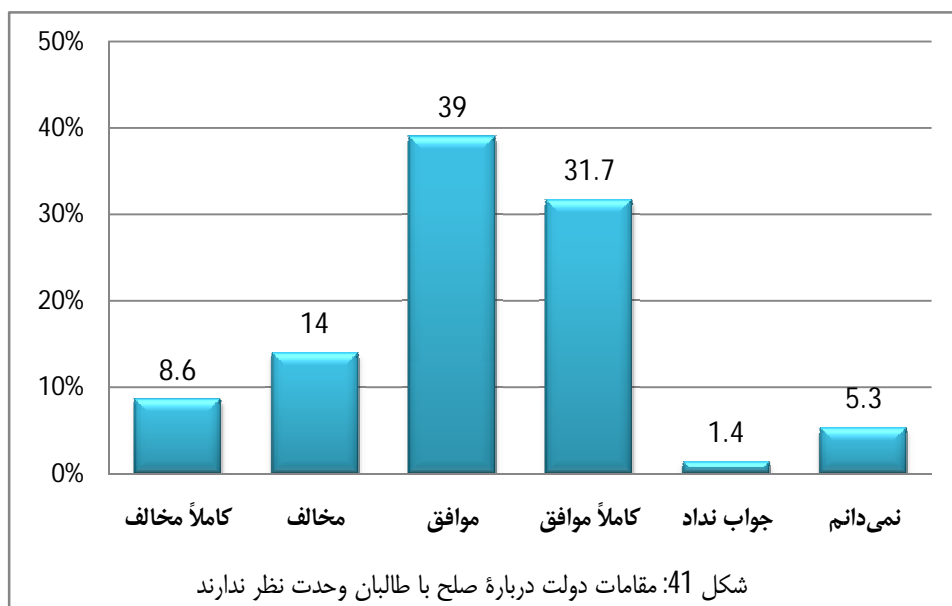

شکل 39، طیفی از ابراز نظرهای مردم راجع به مهم‌ترین نقطه‌ی ضعف کار شورای عالی صلح را نشان می‌دهد. چنانکه در شکل هم مشاهده می‌شود، اکثریت پاسخگویان (19.9 درصد) معتقد بوده‌اند که شورای عالی صلح «یک شورای سمبولیک» است. با ارقامی نزدیک به هم (16.4 درصد و 16.2 درصد) «وجود فساد در این شورا» و «این شورا صلاحیت و استقلال لازم را ندارد» دیگر نقاط ضعف شورای عالی صلح شناخته شده‌اند. همچنین «حمایت مردمی ندارد» با 14 درصد پاسخ‌ها و «دخالت خارجی‌ها در کار شورا» با 11.4 درصد پاسخ‌ها، دیگر نقاط ضعف شورای عالی صلح شناخته شده‌اند. در مجموع تقریباً 78 درصد از انتخاب پاسخگویان همین پنج مورد ذکرشده در بالا است. 5.7 درصد پاسخگویان هم معتقد بوده‌اند که «اعضای شورای عالی صلح، روش مذاکره را یاد ندارند» و 5.5 درصد پاسخگویان هم «نفوذ طالبان در شورای عالی صلح» را مهم‌ترین نقطه‌ی ضعف شورای عالی صلح دانسته‌اند.

سنجش ادامه موفقیت‌آمیز بودن کار این شورا در پیشبرد گفتگوهای صلح، از طریق یک سؤال دیگر سنجیده شده است. شکل 40، نشان می‌دهد که 29.2 درصد پاسخگویان به ادامه موفقیت‌آمیز کار شورای عالی صلح در پیشبرد گفتگوهای صلح هیچ امیدوار نیستند. در همین راستا، تقریباً 55 درصد پاسخگویان هم نسبت به ادامه موفقیت‌آمیز کار این شورا کم (27.6 درصد) و خیلی کم (27 درصد) امیدوار هستند. همچنین امیدواری خیلی کمی به ادامه موفقیت‌آمیز کار این شورا در میان پاسخگویان مشاهده شده است (4.9 درصد، زیاد و 11.4 درصد، خیلی زیاد).

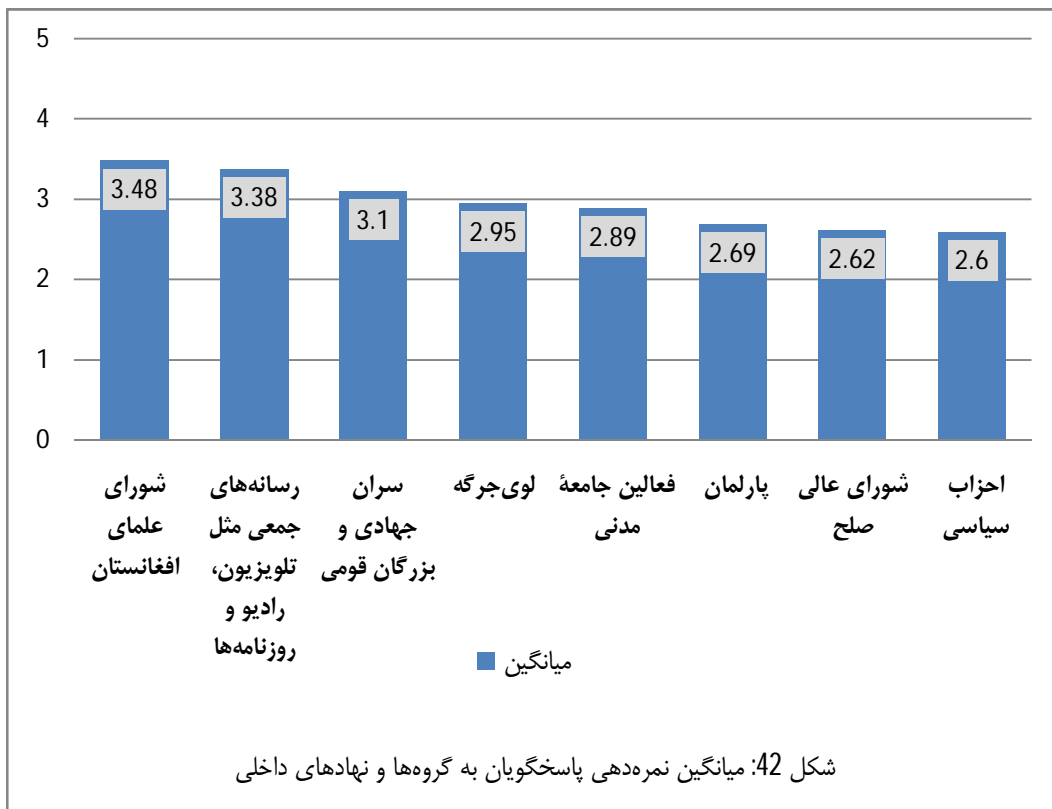
مقامات دولت و وحدت نظر در صلح با طالبان

شکل 41، میزان موافقت و مخالفت مردم را با جمله «مقامات دولت درباره صلح با طالبان وحدت نظر ندارند»، نشان می‌دهد. 70.7 درصد پاسخگویان با جمله یادشده کاملاً موافق (31.7 درصد) و موافق (39

درصد) بوده‌اند. 14 درصد پاسخگویان مخالف این جمله بوده و 8.6 درصد هم کاملاً مخالف بوده‌اند.

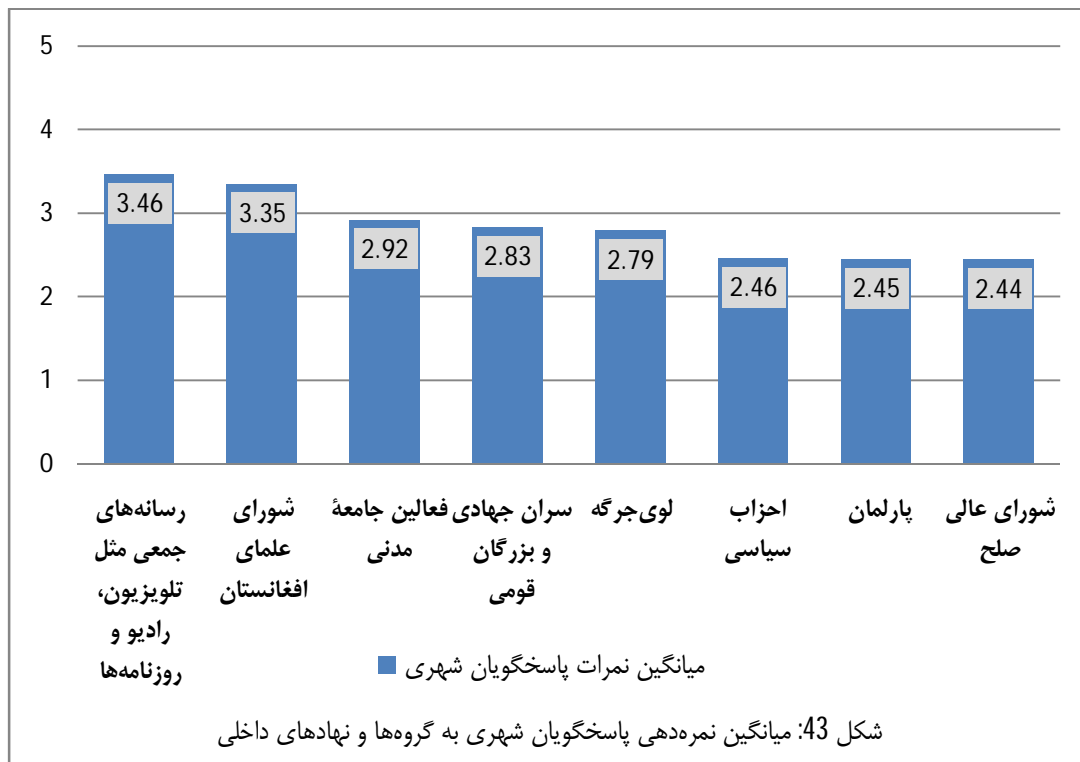
نقش نهادهای مختلف داخلی در موفقیت گفتگوهای صلح

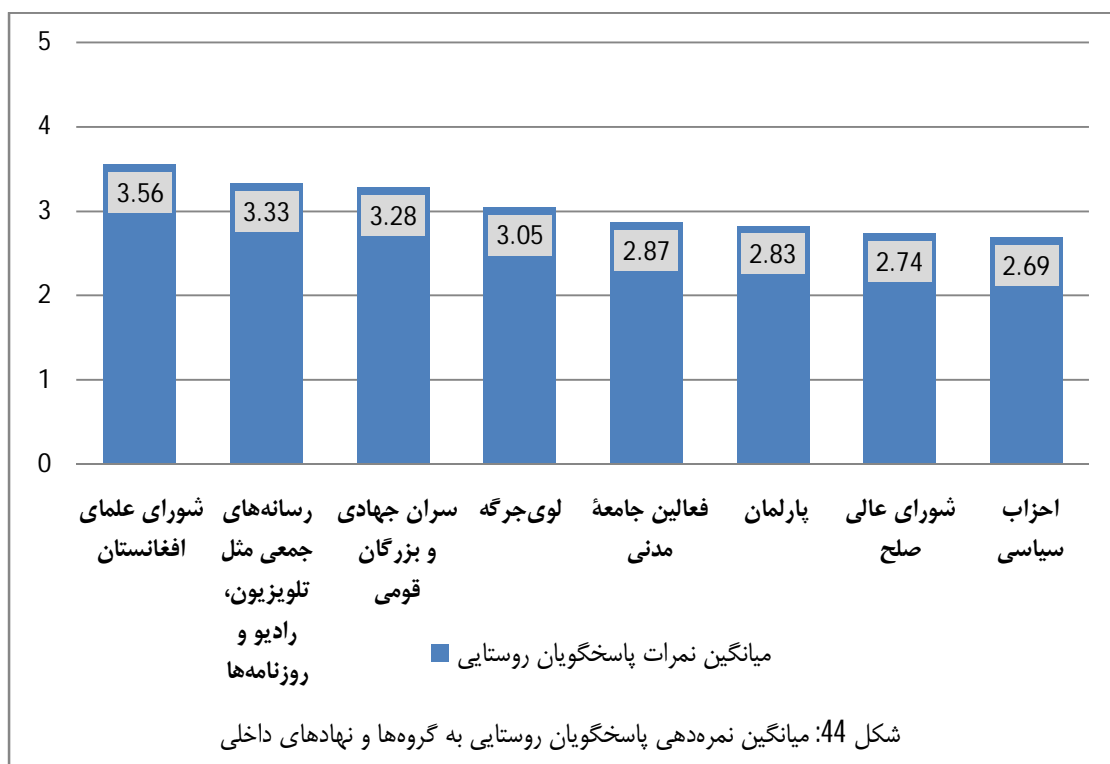
شکل 42، میانگین نمرات پاسخگویان به تأثیرگذاری در موفقیت آمیزبودن گفتگوهای صلح را برای هر یک از گروه‌ها و نهادهای داخلی نشان می‌دهد. در این سؤال، از پاسخگویان خواسته شد که میزان تأثیرگذاری در موفقیت آمیزبودن گفتگوهای صلح را برای هر یک از گروه‌ها و نهادهای از 1 تا 5 نمره بدهند.

شکل بالا نشان می‌دهد که از دید پاسخگویان، شورای علمای افغانستان با میانگین 3.48 می‌تواند بیشترین تأثیر مثبت را در موفقیت گفتگوهای صلح داشته باشد. در همین راستا، رسانه‌های جمعی مثل تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها (با میانگین 3.38) و سران جهادی و بزرگان قومی (با میانگین 3.1) از دید پاسخگویان در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند. همچنین از دید پاسخگویان، احزاب سیاسی (با میانگین 2.6) و شورای عالی صلح (با میانگین 2.62) کمترین تأثیر را می‌توانند داشته باشند.

در رابطه با میزان تأثیرگذاری گروه‌ها و نهادهای داخلی، میان پاسخگویان شهری و روستایی تفاوت‌های جدی‌ای وجود دارد. از دید پاسخگویان شهری، بیشترین تأثیرگذاری‌ها در موفقیت گفتگوهای صلح به ترتیب به رسانه‌های جمعی مثل تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها (با میانگین 3.46)، شورای علمای افغانستان (با میانگین 3.35) و فعالین جامعه مدنی (با میانگین 2.92) اختصاص یافته و کمترین تأثیرگذاری در موفقیت گفتگوهای صلح به شورای عالی صلح (با میانگین 2.44) داده شده است (شکل 43، صفحه بعد).

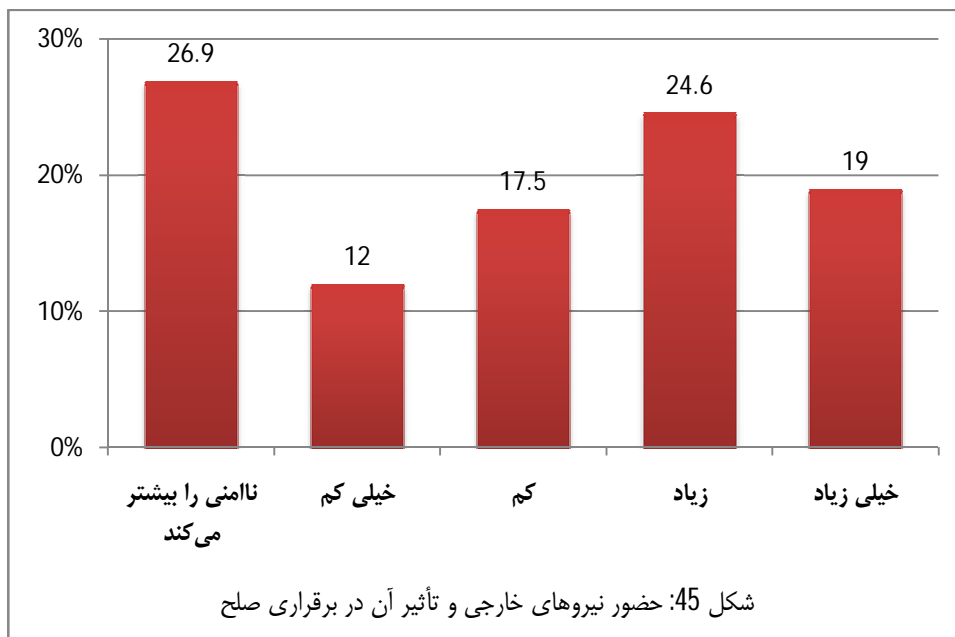
در همین راستا چنانکه شکل 44 نشان می‌دهد، از دید پاسخگویان روستایی این نظرسنجی، شورای علمای افغانستان (با میانگین 3.56) رسانه‌های جمعی مثل تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها (با میانگین 3.33) و سراغ جهادی و بزرگان قومی (با میانگین 3.28) به ترتیب در رتبه‌های اول تا سوم تأثیرگذاری قرار دارند. همچنین شورای عالی صلح (با میانگین 2.74) و احزاب سیاسی (با میانگین 2.69) در انتهای این رتبه‌بندی قرار دارند.

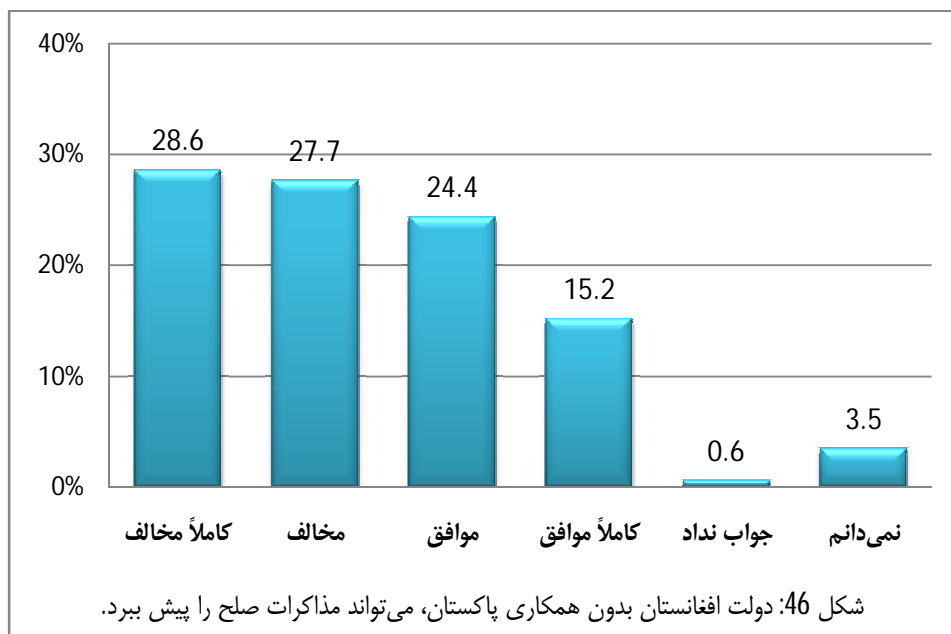
اثرگذاری عوامل منطقه‌ای و بین‌المللی در موفقیت مذاکرات صلح

یکی از مهم‌ترین دلایلی که طالبان برای مبارزات خود مطرح می‌کنند، حضور نیروهای خارجی در افغانستان است. این گروه در این رابطه از کلمه «شغال» یاد می‌کند که این شکل از توصیف حضور نیروهای خارجی مورد حمایت بعضی از کشورهای همسایه افغانستان نیز می‌باشد.

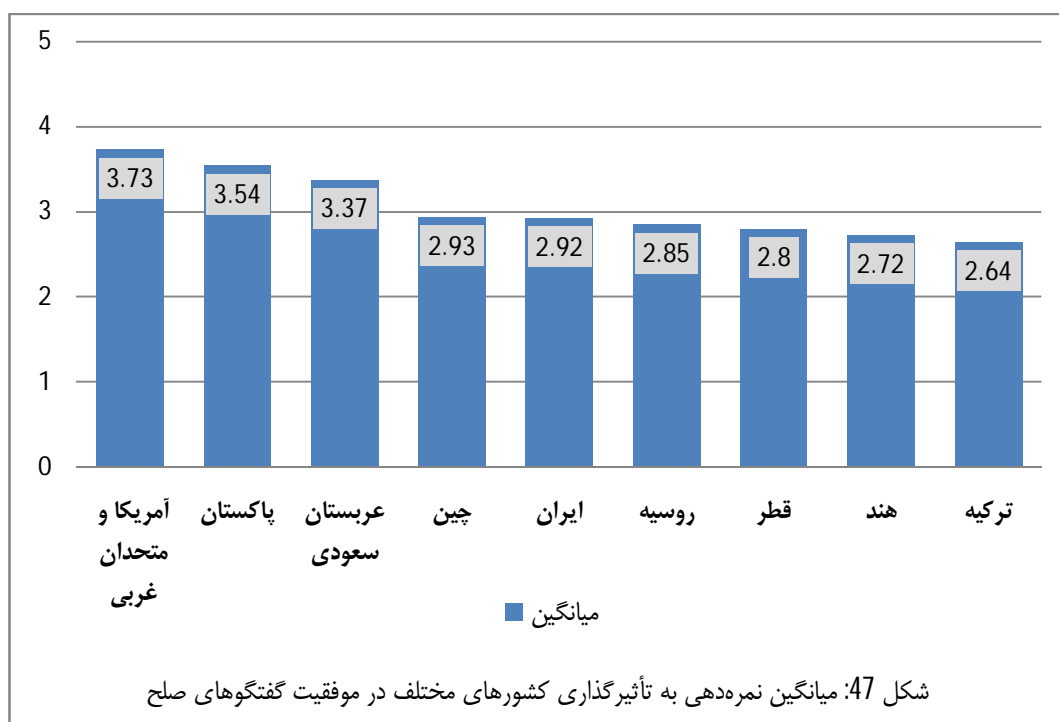
شکل 45، نظرات مردم راجع به حضور نیروهای خارجی و ارتباط آن با برقراری صلح یا تشدید ناامنی، را نشان می‌دهد. چنانکه در این شکل مشاهده می‌شود، پراکندگی زیادی میان نظرات مشاهده می‌شود. در پاسخ به سؤالی با موضوع یادشده، 43.6 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که حضور این نیروها خیلی زیاد (19 درصد) و زیاد (24.6 درصد) به برقراری صلح کمک می‌کند. در همین راستا، 29.5 درصد پاسخگویان جواب‌های کم (17.5 درصد) و خیلی کم (12 درصد) را انتخاب کرده‌اند. رقم قابل توجه این است که تقریباً 27 درصد پاسخگویان اظهار داشته‌اند که حضور این نیروها در خاک افغانستان باعث ناامنی بیشتر می‌شود.

شکل 46 (صفحه بعد)، نظرات مردم راجع به نقش و جایگاه پاکستان در گفتگوهای صلح را نشان می‌دهد. 56.3 درصد پاسخگویان با این جمله که «دولت افغانستان بدون همکاری پاکستان، می‌تواند مذاکرات صلح را پیش ببرد»، مخالف (27.7 درصد) و کاملاً مخالف (28.6 درصد) بوده‌اند. همچنین تقریباً 40 درصد پاسخگویان موافق این هستند که دولت افغانستان می‌تواند بدون همکاری پاکستان، برنامه مذاکرات صلح را پیش ببرد. در همین راستا چنانکه شکل 46 نشان می‌دهد، 15.2 درصد پاسخگویان کاملاً موافق و 24.4 درصد از آنها هم موافق بوده‌اند. 3.5 درصد پاسخگویان در برابر این جمله، جواب نمی‌دانم را اختیار کرده و 0.6 درصد از آنها هم به این سؤال جوابی نداده‌اند.

شکل 47، میزان تأثیرگذاری تعدادی از کشورها و ائتلاف های بین المللی را در موفقیت آمیز بودن مذاکرات صلح نشان می دهد. در این سؤال از پاسخگویان خواسته شد تا میزان تأثیرگذاری هر یک از موارد یادشده در شکل 42 را از 1 تا 5 نمره دهی کنند. شکل زیر میانگین نمره دهی کل پاسخگویان را به هر یک از موارد نشان می دهد.

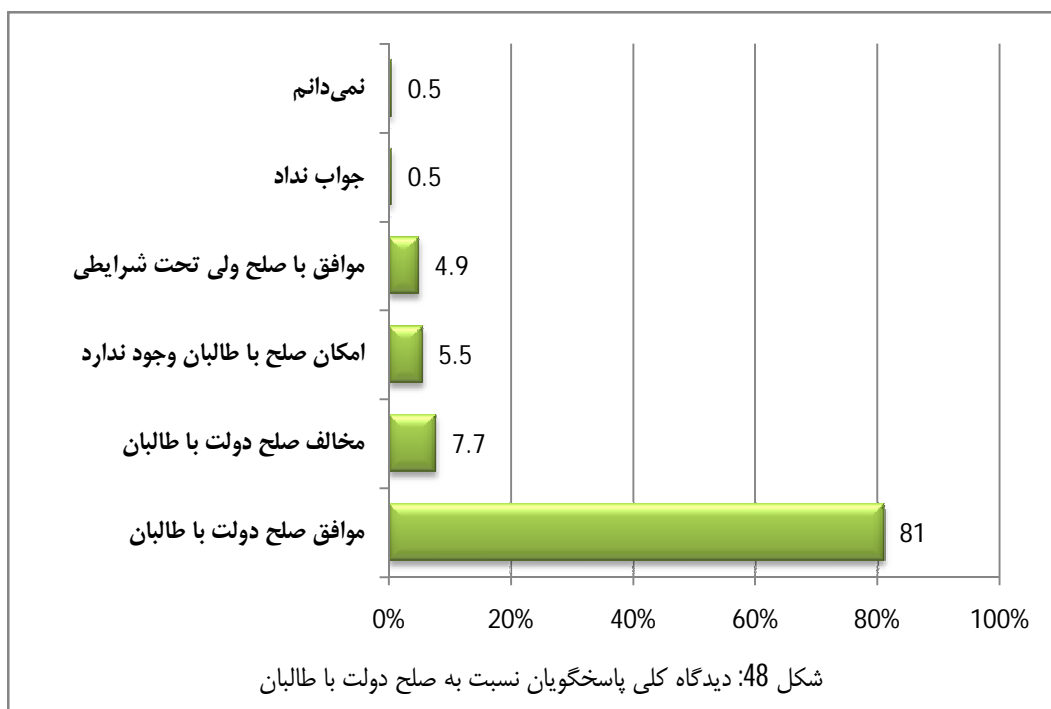

چنانکه در شکل 47 قابل مشاهده است، میانگین بیشترین نمرات به ترتیب به آمریکا و متحدهای غربی (با میانگین 3.73) پاکستان (با میانگین 3.54) عربستان سعودی (با میانگین 3.37) اختصاص دارد. و میانگین کمترین نمره دهی هم به کشورهای هند (با میانگین 2.72) و ترکیه (با میانگین 2.64) اختصاص یافته است.

چرا با طالبان صلح کنیم؟

در انتهای پرسشنامه این نظرسنجی یک «سؤال باز» داشتیم که هدف آن سنجش دلایل موافقت و مخالفت پاسخگویان درباره صلح دولت با طالبان بود. چنانکه که شکل 48 نشان می‌دهد، اکثریت مطلق پاسخگویان موافق صلح دولت افغانستان با طالبان هستند (81 درصد). این دسته از پاسخگویان دلایل خاص خود را برای صلح دولت با طالبان داشتند. بیشترین فراوانی دلایل کسانی که موافق صلح دولت با طالبان بوده‌اند، مربوط مسائل نامنی و مشکلات اقتصادی است.

مردی 48 ساله از ولایت کابل در جواب به همین سؤال چنین اظهار داشته است: «مردم از جنگ و نامنی خسته شده‌اند». اکثریت جواب‌های موافق بر این نکته تأکید داشتند که در حال حاضر، صلح و امنیت ضروری‌ترین نیاز مردم افغانستان است. تعداد زیادی از پاسخگویان استدلال‌شان این بود که صلح دولت با طالبان (عامل اصلی نامنی در افغانستان) باعث می‌شود که «کاروبار مردم غریب» رونق بگیرد. خانمی 40 ساله از ولایت غزنی در این باره گفته که «مردم افغانستان از جنگ خسته شده‌اند، مهاجرت‌ها زیاد شده و فساد اداری و بیکاری ازدیاد یافته و شرایط ایجاب می‌کند که صلح شود.»

همچنین مردی 34 ساله از ولایت بادغیس اظهار داشته است که «باید با طالبان صلح کنیم، چون راه دیگری برای برقراری صلح و امنیت وجود ندارد». این ناگزیری درباره صلح با طالبان در جواب بسیاری از پاسخگویان انعکاس یافته است. این ناگزیری به شکل دیگری در پاسخ خانمی 21 ساله از ولایت کابل منعکس شده است: «این همه سال جنگ با طالبان هم نتیجه نداشته، پس چرا صلح نکنیم.»

در میان پاسخگویان طیف دیگری هم بودند که موافق صلح با طالبان بودند (4.9 درصد)، ولی برای این صلح شرایطی را قائل شدند. خانمی 45 ساله از ولایت غور گفته که «آرامش در این کشور مشکل است. باز هم اگر دولت بتواند با طالبان صلح کند، خوب است؛ مشروط بر اینکه حق و حقوق مردم عام پایمال نشود.» مردی 36 ساله از ولایت کابل توافق صلح دولت با طالبان را این گونه مشروط کرده است: «صلح با طالبان خوب است ولی باید در چوکات قانون اساسی افغانستان باشد، نه اینکه حقوق مردم یا بعضی از اقوام یا اقشار را معامله کنند.» خانمی 19 ساله از هرات، میان طالبان افغان و خارجی فرق گذاشته است آن هم به این شکل: «افغانستان خانه مشترک همه افغانهاست. در صورتی که طالبان افغانی قانون اساسی کشور را بپذیرند و مانند یک افغان زیر بیرق افغانستان جمع شوند، باید با آنها صلح نمود.»

در میان پاسخگویان عده‌ای بودند که از خاموشی آتش جنگ و ناامنی در افغانستان کاملاً ناامید بودند. این عده از پاسخگویان معتقد بودند که امکان صلح دولت با طالبان وجود ندارد (5.5 درصد). این عده دلایل خاص خود را برای این نظر داشتند. از جمله مردی 49 ساله از ولایت بلخ بیان کرده است که: «صلح با طالبان جز فریبی بیش نیست. اگر صلح با طالبان ممکن بود، طی 14 سال گذشته امکان می‌داشت. از اینکه تا حال نتیجه نداده، من بعد نیز نتیجه نمی‌دهد.» خانمی 24 ساله از ولایت قندهار مداخله کشورهای خارجی را عامل اصلی ناکامی صلح در افغانستان دانسته و این گونه اظهار نظر کرده است: «صلح با طالبان امکان ندارد. از خاطر اینکه کشورهای دیگر طالبان را به صلح نمی‌مانند.»

در میان پاسخگویان عده‌ای هم مخالف صلح دولت با طالبان بودند که 7.7 درصد پاسخگویان را تشکیل می‌دادند. با توجه به وضعیت ناامنی گسترده در بسیاری از مناطق افغانستان، این عده هم دلایل خاص خود را داشتند. مثلاً خانمی 29 ساله از ولایت هرات در این راستا چنین استدلال آورده است: «شخصاً مخالف صلح با طالبان هستم. چون آنها مزدوران کشورهای همسایه هستند مانند پاکستان. بنابراین صلح با آنها راه حل نیست.» همچنین اظهار نظر جالب یکی از پاسخگویان هلمند (مردی 30 ساله) در همین راستا به این شکل است: «صلح با طالبان هیچ معنی ندارد. و باید پول شورای عالی صلح به نیروی هوایی اردوی افغانستان داده شود.» یکی دیگر از پاسخگویان مخالف صلح دولت با طالبان از ولایت کندوز (خانمی 33 ساله) بوده و دلیل مخالفت خود را به این شکل بیان کرده است: «اگر ممکن باشد طالبان را باید از افغانستان خارج یا نابود کرد تا صلح سراسری برقرار شود.»

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

صلح و امنیت برای ثبات و پیشرفت هر جامعه‌ای یک نیاز مبرم و اساسی است. شاید بیش از هر ملتی، مردم افغانستان این مسأله را به خوبی فهم کرده باشند. بیش از چند دهه است که خشونت‌ورزی رفتار مسلط جامعه ما بوده است. اکنون مردم افغانستان بیش از هر زمان دیگری نیازمند صلح و آرامش هستند. با شروع دور تازه گفتگوهای صلح دولت افغانستان و طالبان، امیدها و نگرانی‌ها در این باره جدی‌تر شده است. برقراری صلح در بیشتر جوامع، مسأله‌ای زمان‌بر و طاقت‌فرسا است. با این حال انتظارات مردم افغانستان از گفتگوهای صلح دولت با طالبان، شفاف و روشن است: تأمین صلح و امنیت.

در این نظرسنجی نگرش و برداشت‌های مردم افغانستان از گفتگوهای صلح دولت با طالبان مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. مشخص شد که مردم نگرانی‌های جدی درباره شفافیت، فرایند و محتوای این گفتگوها دارند. با آنکه آنها صلح را یک نیاز اساسی برای خود می‌دانند، اما صلح را به هر قیمتی نمی‌خواهند. قانون اساسی و دست‌آوردهای 14 سال گذشته برای آنها مهم است و به عبارتی خط سرخ آنان در گفتگوهای صلح دولت با طالبان است.

گسترش ناامنی و خشونت در کشور پیام روشنی دارد و آن اینکه تلاش‌های انجام‌شده برای برقراری صلح، نتیجه ملموسی برای مردم افغانستان نداشته است. در دست‌آوردهای شورای عالی صلح که آدرس رسمی دولت افغانستان برای پیشبرد مذاکرات صلح است، تردیدهای جدی وجود دارد. زمان آن فرا رسیده است که مقامات و دولت‌مردان ما درباره صلح با طالبان به یک وحدت نظر جامع برسند، در غیر آن صورت باید شاهد تکرار خشونت و ناامنی، سیل عظیم مهاجرت، فقر، بیکاری و عدم سرمایه‌گذاری در بخش‌های اساسی اقتصادی کشور باشیم.

یادداشت: برای تمام سؤالات فقط یک جواب انتخاب شود!

1. تا چه حد در شهر / قریه خود احساس امنیت (امنیت جانی) می کنید؟
 - 1) خیلی کم
 - 2) کم
 - 3) زیاد
 - 4) خیلی زیاد
 - 5) هیچ احساس امنیت نمی کنم
2. فکر می کنید که نقش مردم در برقراری صلح تا چه اندازه مهم است؟
 - 1) خیلی کم
 - 2) کم
 - 3) زیاد
 - 4) خیلی زیاد
 - 99) نمی دانم
3. تا چه اندازه اخبار مربوط به مذاکرات صلح دولت با طالبان را دنبال می کنید؟
 - 1) خیلی کم
 - 2) کم
 - 3) زیاد
 - 4) خیلی زیاد
 - 5) برایم مهم نیست
4. شما از مذاکرات صلح دولت با طالبان چقدر حمایت می کنید؟
 - 1) خیلی کم
 - 2) کم
 - 3) زیاد
 - 4) خیلی زیاد
 - 5) مخالف مذاکره هستیم
5. «مذاکرات صلح دولت با طالبان» از ابتدا تاکنون چه نتیجه ای داشته است؟
 - 1) ناکام بوده
 - 2) تا حدودی موفق بوده
 - 3) موفق بوده
 - 99) نمی دانم
6. به نظر شما دولت وحدت ملی چند فیصد می تواند در مذاکرات صلح موفق باشد؟

.....

7. به نظر شما اعمال طالبان چقدر قابل قبول است؟

- 1) خیلی کم
- 2) کم
- 3) زیاد
- 4) خیلی زیاد
- 5) هیچ قابل قبول نیست

8. به نظر شما حضور نیروهای خارجی چقدر به برقراری صلح در افغانستان کمک می کند؟

- 1) خیلی کم
- 2) کم
- 3) زیاد
- 4) خیلی زیاد
- 5) ناامنی را بیشتر می کند

9. به نظر شما نقش زنان در برقراری صلح چقدر مهم است؟

- 1) خیلی کم
- 2) کم
- 3) زیاد
- 4) خیلی زیاد
- 5) هیچ مهم نیست

10. صلح دولت با طالبان چه تأثیری بر وضعیت زنان می‌گذارد؟

- (1) وضعیت زنان بهتر می‌شود
 - (2) وضعیت زنان بدتر می‌شود
 - (3) تفاوتی نمی‌کند
 - (4) سایر موارد
-
- (88) جواب نداد (99) نمی‌دانم

11. نگرانی اصلی شما درباره مذاکرات صلح دولت با طالبان چیست؟

- (1) نادیده گرفتن قانون اساسی
 - (2) معامله شدن حق و حقوق مردم
 - (3) شفاف نبودن مذاکرات صلح
 - (4) برقرار نشدن صلح
 - (5) نادیده گرفتن حق و حقوق زنان
 - (6) سایر موارد
-
- (88) جواب نداد (99) نمی‌دانم

12. بهترین راه حل برای برقراری صلح و امنیت در افغانستان چیست؟

- (1) نابودی طالبان
 - (2) مذاکره مستقیم با طالبان
 - (3) مذاکره مستقیم با پاکستان
 - (4) خروج نیروهای نظامی خارجی
 - (5) پیشبرد مذاکرات صلح با همکاری کشورهای منطقه
 - (6) خارج کردن پاکستان از مذاکرات صلح
 - (7) سهم دادن به طالبان در دولت
 - (8) سایر موارد
-
- (88) جواب نداد (99) نمی‌دانم

13. بزرگ‌ترین مانع برای برقراری صلح در افغانستان چیست؟

- (1) طالبان
 - (2) زورمندان محلی و مافیای مواد مخدر
 - (3) دولت ضعیف و فساد گسترده
 - (4) قوم‌گرایی و قبیله‌گرایی
 - (5) حضور نیروهای خارجی
 - (6) فقر و بی‌سوادی مردم
 - (7) سایر موارد
-
- (88) جواب نداد (99) نمی‌دانم

14. به نظر شما دلیل اصلی جنگیدن طالبان با دولت افغانستان چیست؟

- (1) حضور نیروهای خارجی
- (2) وجود فساد گسترده در دولت
- (3) تأمین منافع پاکستان
- (4) رسیدن به قدرت
- (5) دفاع از اسلام
- (6) تأمین منافع مافیای مواد مخدر
- (7) تأمین منافع کشورهای خارجی
- (8) سایر موارد
- (88) جواب نداد
- (99) نمی‌دانم

15. به نظر شما چه کسانی از جنگ و ناامنی در افغانستان بیشترین سود را می‌برند؟

- (1) آمریکا و کشورهای غربی
- (2) پاکستان و کشورهای منطقه
- (3) دولت‌مردان فاسد
- (4) سران قومی و جهادی
- (5) مافیای مواد مخدر
- (6) سایر موارد
- (88) جواب نداد
- (99) نمی‌دانم

16. به نظر شما چرا تاکنون مذاکرات صلح دولت با طالبان به نتیجه نرسیده است؟

- (1) ضعف دولت افغانستان
- (2) سهیم نبودن مردم در مذاکرات صلح
- (3) دخالت کشورهای همسایه و منطقه
- (4) دخالت آمریکا و کشورهای غربی
- (5) هیچ وقت با افراد باصلاحیت طالبان مذاکره نشده
- (6) سایر موارد
- (88) جواب نداد
- (99) نمی‌دانم

17. به نظر شما کدام عنوان برای نام‌گذاری طالبان مناسب است؟

- (1) برادران ناراضی
- (2) مخالفان سیاسی
- (3) مجاهد
- (4) شورشی
- (5) دشمن
- (6) مزدور
- (7) تروریست
- (99) نمی‌دانم
- (88) جواب نداد

18. به نظر شما مهم‌ترین نقطه ضعف شورای عالی صلح در پیشبرد مذاکرات چیست؟

- (1) حمایت مردمی ندارد.
- (2) بیشتر از یک قوم نمایندگی می‌کند.
- (3) اعضای شورا روش مذاکره را یاد ندارند

- 4) این شورا صلاحیت و استقلال لازم را ندارد.
- 5) یک شورای سمبولیک است
- 6) وجود فساد در این شورا
- 7) نفوذ طالبان در شورای عالی صلح
- 8) دخالت خارجی‌ها در کار شورا
- 9) سایر موارد
- 88) جواب نداد
- 99) نمی‌دانم

19. چقدر به ادامه موفقیت‌آمیز کار این شورا در پیشبرد مذاکرات صلح امیدوار هستید؟

- 1) خیلی کم 2) کم 3) زیاد
- 4) خیلی زیاد 5) هیچ امیدوار نیستم

20. آیا برنامه جذب مخالفین مسلح به روند صلح در ولایت (ولسوالی) شما موفق بوده است؟

- 1) بله 2) خیر 99) نمی‌دانم

21. در جدول زیر میزان موافقت و مخالفت خود را با جملاتی که خوانده می‌شود، مشخص کنید!

نوت: جواب سوالات این جدول را با تیک مارک (✓) مشخص کنید. جملات باید به دقت خوانده شود						
جواب نداد	نمی‌دانم	کاملاً موافق	موافق	مخالف	کاملاً مخالف	
88	99	4	3	2	1	1 مقامات دولت درباره صلح با طالبان وحدت نظر ندارند.
88	99	4	3	2	1	2 برقراری صلح با طالبان ممکن نیست.
88	99	4	3	2	1	3 دولت افغانستان بدون همکاری پاکستان، می‌تواند مذاکرات صلح را پیش ببرد.
88	99	4	3	2	1	4 طالبان بخشی از جامعه افغانستان است و بهتر است که در قدرت سهیم شود.
88	99	4	3	2	1	5 جنگ با طالبان بهترین راه برقراری صلح و امنیت است.
88	99	4	3	2	1	6 برای رسیدن به صلح، حق و حقوق زنان اهمیت ندارد.

22. میزان تأثیرگذاری هر یک از نهادها و گروه‌های زیر را در موفقیت مذاکرات صلح از 1 تا 5 نمره دهید!

(1 = کمترین نمره و 5 = بیشترین نمره)

جواب نداد	نمی‌دانم	5	4	3	2	1	موارد
88	99	5	4	3	2	1	1 شورای عالی صلح
88	99	5	4	3	2	1	2 احزاب سیاسی
88	99	5	4	3	2	1	3 سران جهادی و بزرگان قومی
88	99	5	4	3	2	1	4 فعالین جامعه مدنی
88	99	5	4	3	2	1	5 شورای علمای افغانستان
88	99	5	4	3	2	1	6 لوی جرگه
88	99	5	4	3	2	1	7 پارلمان
88	99	5	4	3	2	1	8 رسانه‌های جمعی مثل تلویزیون، رادیو و روزنامه‌ها

23. میزان تأثیرگذاری هر یک از کشورهای زیر را در موفقیت مذاکرات صلح از 1 تا 5 نمره دهید!
(1 = کمترین نمره و 5 = بیشترین نمره)

موارد	1	2	3	4	5	نمی دانم	جواب نداد
1 آمریکا و متحدان غربی	1	2	3	4	5	99	88
2 هند	1	2	3	4	5	99	88
3 پاکستان	1	2	3	4	5	99	88
4 چین	1	2	3	4	5	99	88
5 ایران	1	2	3	4	5	99	88
6 روسیه	1	2	3	4	5	99	88
7 عربستان سعودی	1	2	3	4	5	99	88
8 ترکیه	1	2	3	4	5	99	88
9 قطر	1	2	3	4	5	99	88

معلومات عمومی	
.....	محل مصاحبه:
تاریخ مصاحبه: 2015 / /	نام پرسشگر:
.....	شماره پرسشنامه:
1. سن	
2. جنسیت: (1) مرد ☐ (2) زن ☐	
3. قومیت: (1) پشتون ☐ (2) تاجیک ☐ (3) هزاره ☐ (4) ازبیک ☐ (5) سایر اقوام	
4. حالت مدنی: (1) مجرد ☐ (2) متأهل ☐ (3) بیوه ☐ (4) مطلقه (طلاق گرفته) ☐	
5. محل سکونت فعلی: (1) ولایت: (2) ولسوالی:	
6. محل زندگی: (1) شهر ☐ (2) قریه ☐	
7. میزان تحصیلات:	
(1) بی سواد و کم سواد ☐ (2) فارغ دوره ابتدایی ☐ (3) فارغ دوره متوسطه ☐	
(4) فارغ صنف دوازده ☐ (5) دانشجو، چهارده پاس و لیسانس ☐ (6) ماستری و بالاتر ☐	
(7) تحصیلات دینی ☐	
8. وضعیت اشتغال (وظیفه):	
(1) بی کار ☐ (2) خانه دار ☐ (3) کارمند بخش دولت ☐	
(4) کارمند بخش خصوصی ☐ (5) شغل آزاد ☐ (6) محصل ☐	
(7) طالب علوم دینی، مولوی، استاد مدارس دینی ☐	
(8) سایر موارد	

9. متوسط درآمد ماهیانه:

☐ (1) بدون درآمد	☐ (2) زیر 2000 افغانی
☐ (3) 2000 تا 3000 افغانی	☐ (4) 3001 تا 5000 افغانی
☐ (5) 5001 تا 10000 افغانی	☐ (6) 10001 تا 20000 افغانی
☐ (7) 20001 تا 30000 افغانی	☐ (8) بیشتر از 30000

10. به صورت عموم، دلایل موافقت یا مخالفت شما راجع به صلح دولت با طالبان چیست؟

.....

.....

.....

ضمیمه 2: معرفی نویسندگان

غلامرضا ابراهیمی (پژوهش‌گر انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان): آقای ابراهیمی لیسانس جامعه‌شناسی (گرایش پژوهشگری) و ماستری برنامه‌ریزی شهری دارد. او تحصیلات خود را در ایران به پایان رسانده است و در طول تحصیل خود در چندین پروژه تحقیقاتی بزرگ کار کرده است. ایشان پایان‌نامه ماستری خود را با موضوع «تحلیل و بررسی تعلق مکانی مهاجرین افغانستانی ساکن مشهد» با نمره عالی دفاع کرده است. آقای ابراهیمی قبل از پیوستن به انستیتوت مطالعات استراتژیک، سردبیر روزنامه «صدای شهروند» بود. ایشان قبل از این تحقیق، نظرسنجی «تصویر فساد اداری در افغانستان» که در 12 ولایت انجام شده بود، را در همین انستیتوت به انجام رسانده است.

حسین‌علی کریمی (پژوهش‌گر انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان): او قبل از پیوستن به انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان در اکتبر 2014، استاد دانشگاه استقلال در کابل بود. وی ماستری برنامه‌ریزی شهری دارد و تحصیلات خود را در ایران به پایان رسانده است. او در طول دوران تحصیل خود در دو پروژه تحقیقاتی دانشگاه تهران تحت عنوان «نسل دوم مهاجران افغان در ایران، 1389» و «سازگاری اجتماعی و تغییرات خانواده در میان مهاجران افغان در ایران، 1390» همکاری کرده است. آقای کریمی، قبل از این تحقیق، نظرسنجی «تصویر فساد اداری در افغانستان» که در 12 ولایت انجام شده بود، را برای همین انستیتوت به انجام رسانده است.

تماس با ما:

انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان (AISS)

قلعه 9 برج، کارته پروان، کابل، افغانستان

پست بکس: 5214 پسته خانه مرکزی

www.aiss.af

contact@aiss.af

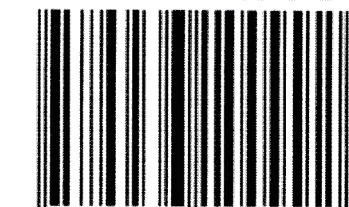
www.facebook.com/afghaninstituteforstrategicstudies

Twitter: @aissofficialpag

Linkedin: Afghan Institute for Strategic Studies

استفاده تجاری از تمام نشرات انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان، بدون موافقت کتبی این نهاد جداً ممنوع است.

ISBN 978-9936-8043-2-6

9 789936 804326

تجزیه و تحلیل‌های ارائه شده در این گزارش، متعلق به تیم تحقیقاتی انستیتوت بوده و موضع رسمی انستیتوت مطالعات استراتژیک افغانستان (AISS) و مرکز مساعدت ملی برای دموکراسی (NED) نمی‌باشد.